Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 929 — ՇԱԲԱԹ 7 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1887 (Ն. Տ.) 19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1887 — 24 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1304

20 ՓԱՐԱ (Ծ'ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿՔ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ Ե ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه‌ده نورادونكيان خاننده آرەولك
غزته‌سی اداره‌سی

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (Ծ'ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	տարեկան	դահեկան	արծաթ	160
» »	վեցամսեայ	»	»	80
» »	եռամսեայ	»	»	40
Գաւառաց » եւ արտաքին թղթատարով	տարեկան	»	»	240
Գաւառաց համար եւ արտաքին թղթատարով	վեցամսեայ	»	»	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան	ֆրանք		56
» »	վեցամսեայ	»		28

Դուրս ղրկուած յօդուածոց հանդէպ ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր.

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 7 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1887

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Հրապարակին վիճակը.—Քօնսօլիտ.—Տախսիլէ.—Թաւֆիքէ.—Զօրս Սէրիներ.—[illegible] ընկերութիւններուն.—Մեծամեծ [illegible].—Միացման պայմանք.

Մեր վերջին տեսութենէ ի վեր (26 յունուար), Հրապարակին վիճակը փոքր ի շատէ բարւոքեցաւ. Պատերազմի երկիւղներուն պատճառած տագնապին աւելի կամ նուազ անհետանալովը, կատարեալ հանդարտութիւն մը տիրեց. Օսմ. Քօնսօլիտն, որ յունուար ամսոյ տագնապին մէջ մինչեւ 14 ղրուշ իջած էր, քիչ քիչ վրայ դրաւ, և վերջին եօթնեկին մէջ ալ 10 փարա աւելնալով, բարձրացաւ մինչեւ 14·32. Բայց Քօնսօլիտի վրայ գործ չեղաւ. Հրապարակը շատ աւելի գործօն էր ներքին փոխառութեան (Իսթիգրագը Տախսիլի) թղթոց մասին, որք մինչ շաբթուս սկիզբն 39 ղրշ 25 փարա էին, հինգշաբթի օր բարձրացան մինչեւ 41 ղրուշի, և մինչ կը գրէինք այս տողեր (ուրբաթ կէս օր) 40 ղրշ. 26 փարա էին. Տախսիլէին այսչափ յարգ գտնելուն առթիւ, կ'ըսուի թէ կառավարական սնտուկներ, ինչպէս Մալիէն և Թէգաւիւտի սնտուկը, սոյն փոխառութեան թուղթերէն գնելու վրայ են. Բայց, այսպիսի գնումներ տեղի ունենան թէ ոչ, պատճառ չկայ որ մէկ ոսկւոյ գնով հանուած այս թուղթեր 40 ղրուշէն ալ վար իյնան. Ո՛չ միայն Տէրութեան ելմտական բարձրագոյն վարչութիւնը վստահելի ձեռքերու մէջ է, և այս ալ անշուշտ կարեւոր երաշխաւորութիւն մ'է, այլ նաեւ յայտնի է թէ Տախսիլէի թուղթերն անուանական 600,000 ոսկիէ աւելի չեն այսօր, և թէ Տէրութիւնն այս անուանական արժէքի վրայ կուտայ տարեկան 100 ին 6 տոկոս և 100 ին 4 գլխամաս, վեցամսեայ վճարմամբք. Այս վճարմանց կտրօնք Տէրութեան բոլոր սնտուկներէն և մինչեւ իսկ Մաքսատունէն կ'ընդունուին հնչուն ոսկի դրամի փոխարէն. Ուստի, զարմանալի բան մը եթէ կայ, ո՛չ թէ Տախսիլէին յարգ գտնելն ու փնտռուիլն է, այլ 40 ղրուշէն աւելի վեր չբարձրանալն է. Այս նկատմամբ նշանակելի պարագայ մ'է որ, Տախսիլէի արժեթուղթերուն կեղծը շինելու փորձերէն ի վեր, կառավարական սնտուկները խիստ զգուշութիւն մ'ի գործ կը դնեն իրենց ներկայացեալ կտրօններն ընդունելու մասին. Ոմանք իւրաքանչիւր կտրօնի ետեւ ներկայացնողին ստորագրութիւնը կը պահանջեն, այլք ներկայացեալ բոլոր կտրօններու թիւերը ցուցակագրելով, միահաղոյն ստորագրել կուտան. Ինչպէս որ ալ լինի, յայտնի է թէ գործի տէր մարդոց համար երկար ձեւակերպութիւն և իրական դժուարութիւն մ'է այս, որ սոյն արժեթղթոց եւս աւելի յարգ ստանալուն արգելք կրնայ լինել. Կառավարութիւնն Իսթիգրագը Տախսիլի ամեն մէկ արժեթուղթը 100 ղրշ.ի հանելով, 100 ղրշ.ի փոխարէն տուած է ամեն անոնց որք մասնակցեցան ներքին փոխառութեան, պատերազմական պատրաստութեանց սատարելու հայրենասիրական նպատակաւ. Այս պարագային, որպէս նաեւ հանուած Տախսիլէի արժեթղթոց համայն քանակութեան եւ կառավարութեան կողմէ գտած ընդունելութեան միտ դնելով, կը կրկնենք թէ պատճառ չկայ որ այս արժեթուղթք աւելի չարժեն, եթէ մանր մունր դժուարութեամբք արգելքներ չյարուցուին գործի մարդոց, և եթէ տեղի չտրուի այն զրոյցներու թէ կ'ուզուի անզգալապէս աճեցնել այս կառավարական թղթոց քանակն.

Իսթիգրագը Տախսիլէէն նուազ բախտաւոր են Թաւֆիքէի Տուրսնի թուղթերը, զորս, ինչպէս կը յիշուի, Նայտ. Կառավարութիւնն հանած է՝ իւր երբեմն պարտքն յարդարելու համար. Թաւֆիքէն անտոկոս թուղթ մ'է, բայց սա առաւելութիւնն ունի որ մինչեւ 1886 դեկտ. 1 ամեն անոնք որ կառավարական սնտուկներու ներկայացուցին զայն, 100ին 100 գնով կարգադրեցին իրենց առ Կառավարութիւնն ունեցած տուրքերը մինչեւ 1299 տարին. Անոնք որ չէին ունեցած այս արթնութիւն եւ փութաջանութիւն, այս տարի 100ին 10 հնչուն դրամ պարտին վճարել մէճիտիէն 19 ղրուշէն, գալ տարի ալ՝ 100ին 20. Իսկ երրորդ տարին Թաւֆիքէին պայմանաժամը կը լրանայ, եթէ նոր տնօրինութեամբ մը չերկարաձգուի. Թաւֆիքէն, որ յունուարի տագնապին մէջ չէր վնասուած, երկու տարբեր գներ ունի այսօր. 10,000 ղշ.էն մինչեւ 500ղրշ.ի անուանական գին ունեցողները կ'անուանին խոշոր, և 100էն մինչեւ 20 ղրշի թուղթերը՝ մանր. Խոշորներուն գինն է այժմ 19 ղրուշ 25 փարա, եւ մանրներունն՝ 20 ղրուշ 15 փարա. Թաւֆիքէին խոնարհագոյն դիրքն ու գինը բաղդատմամբ Տախսիլէին յառաջ կուգան ո՛չ միայն ի բացակայութենէ տոկոսի, այլ նաեւ յառաւելութենէ քանակութեան. զի Թաւֆիքէն միշտ աւելի եղած է, և կը կարծուի թէ աւելի եւս կրնայ շատնալ. Բայց [illegible] շատ աւելի կարեւոր պէտք մը կը լրացնէ, և յուսալի է թէ, ելմտային այժմեան վարչութեան ներքեւ, իւր գին հաստատ կրնայ մնալ. Ելմտական նախարարութեան այս զոյգ մը արժեթուղթերը, թէեւ արծաթի հաշուով հանուած, այժմ ոսկւոյ հաշուով ընթացք ունին.

Բայց վերադառնանք մեծ կտրօններուն. Յայտնի է թէ մեր եւրոպական կամ արտաքին փոխառութեանց արժեթուղթք այսօր միացած են, չորս կարգի կամ Սէրիի բաժնուելով. Ա. Սէրին որ 1858ի եւ 1862ի եգիպտական հարկով երաշխաւորեալ փոխառութիւնները կը պարունակէ, բնաւ չկայ մեր հրապարակի վրայ, և գինն զոր ընթերցողք կը տեսնեն մեր ամեն աւուր Դրամական ցուցակին մէջ, անուանական է լոկ. Այնչափ ապահով երաշխաւորութիւն մ'ունեցող թուղթերը մեր եւրոպացի, մանաւանդ անգլիացի բարեկամք արժանի չեն տեսներ մեզ, և իրենց արկղներուն մէջ խնամով կը պահեն, անգլ. Կառավարութեան հզօր միջնորդութեամբ Գահիրէի Կառավարութեան վճարել տալով կտրօններն եւրոպական կանոնաւորութեամբ մը. Ի դէպ Պ. Սմիթ և Սըր Ճէյմս Ֆէրկիւսըն հերքում կուտային Սըր Ուիլֆրիտ Լօսընի քննադատութեան, երբ այս մարդասէր-արմատական, Եգիպտոսի խնդրոյն վրայ վիճաբանութեան մէջ, կը գանգատէր անգլեւյները թէ վեհ. Թագուհւոյն Կառավարութիւնն արժետէրց հարկապահանջն ու գանձապետն եղած է Նեղոսի ափանց վրայ. Կարծենք ո՛չ ոք կը մոռնայ թէ, անգլ. կառավարութիւնն անգլիացի արժետէրց շահերը պաշտպանելու համար միայն ձեռնարկեց Եգիպտոսի գրաւման և կը մնայ հոն. Բայց ո՛չ նուազ ճշմարիտ է թէ անգլ. Կառավարութեան Եգիպտոսի մէջ ի գործ դրած բարեկարգական տնօրինութիւններէն ամենէն աւելի —Եգիպտոսի ժողովուրդէն աւելի— օգտուեցան անգլիացի արժետէրերն, որոց տոմսերներն ողջընցան, և հետեւապէս զարմանալի չէ որ եգիպտական հարկով ապահովեալ սոյն արժեթուղթերը չենք տեսներ Ղալաթիոյ Հրապարակին վրայ.

Բ. Սէրին կը բովանդակէ Բինաա և Մուգաւ կոչուած 1860ի, 1863-64ի և 1872ի փոխառութիւններն. Գ. Սէրին կը կազմեն 1865ի, 1869ի և 1873ի փոխառութիւնք. Այս երկու Սէրիներու վրայ գործեր կը լինին մեր հրապարակի վրայ, բայց երբեմն Էսհամը Ումումիէ անուամբ ծանօթ Դ. կարգի Քօնսօլիտն է միշտ Հայկին Տէրութեան ելմտական վարկին յայս եւրոպական հրապարակաց. Այս արժեթղթոց միացման գործը տակաւին շատեր լաւ հասկցած չեն, մանաւանդ գաւառաց մէջ. Երկրին տնտեսական յաջող պայմաններուն մէջ գնուած և 1875ի խորտակումէն ի վեր սնտուկներու մէջ յուսահատաբար պահուած Քօնսօլիտէններու դէպքեր կան, որոց ձեռք չեն դպցներ իրենց պարզամիտ տէրք, լաւագոյն օրերու սպասելով, և իրենց անհոգութեամբն ու անտարբերութեամբն իսկ յամլութիւն մատնելով լաւագոյն օրերէն օգտուելու յոյսն. Այս տողերը գրողն անցեալ օր զարմացմամբ տեսաւ Ղալաթիոյ Հրապարակին վրայ մարդ մը, որուն գաւառաբնակ Հայ մը պահած 500 Քօնսօլիտներուն կտրօնները ղրկած էր՝ գանձուելու համար. 500 հատ Քօնսօլիտ — և հարկաւ տոմար համեմատ ալ ուրիշ բաներ — ունեցող այս գաւառացի Հայն ժամանակաւ Մասիս-ը և հիմա Արեւելք մը չկարդալուն համար ո՛րչափ ծանրապէս կը տուժէ. Զգիտէ խեղճ մարդը թէ, իւր Քօնսօլիտները միացման գործողութեան չենթարկելուն համար, իւր կտրօնք ոչ ինչ կ'արժեն այսօր. Զգիտէ թէ չորս տարի առաջ Քօնսօլիտք Պանքայէն կնքուեցան, և երկու տարի առաջ ալ միացման գործողութիւն տեղի ունեցաւ. Թէ այն Քօնսօլիտք որք ցարդ ո՛չ կնքուած, ո՛չ միացուած են, կորուսած են ցայս վայր բնաւ բոլոր կտրօններն, և թէ այդ դժբախտ Քօնսօլիտներու տէրերն ո՛րչափ եւս յապաղեցնեն միացումն, ա՛յնչափ ժամանակի մը համար ալ իրենց պիտի կորուսանեն կտրօններ. Զգիտէ նաեւ թէ, միացեալ Քօնսօլիտէի հետ կարենալ փոխանակելու համար զիւր Քօնսօլիտ, պէտք է որ սա իւր վրայ կրէ զիւր ամբողջ կտրօններ. Այս և այլ պայմանք օսմ. արժեթղթոց միացման գործողութեան՝ հրատարակուած են ժամանակի Մասիս-ին և Արեւելք-ին մէջ, և ո՛վ է մեղաւորն եթէ՝ տարեկան բաժանորդագին մը գլանալով ազգային թերթի մը՝ այս գաւառացին և իւր նմաններ ո՛չ թէ միայն բարոյական այլ նոյն իսկ նիւթական ու դրամական շօշափելի կորուստներ կ'ընեն միշտ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԴԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Եթէ Ռուսճուգի երկաթեայ գիծն սպիտակ քօղով մը պատած է, քաղաքական խնդիրներն ալ սոյն վայրկենիս սեւ քօղով մը պատած կ'երեւին մեզ. Եւրոպական վերջին Սուրհանդակէն զրկուեցանք, և հեռագրերն, ինչպէս լրագրերն, ենթակայ են արգելքներու, որք առ այժմ կը դժուարացնեն ինչ ինչ խնդրոց վրայ տեղեկութիւններ ստանալու կամ հրատարակելու գործը. Մեզ սահմանակից բազմայոյզ և խռովայոյզ երկրի մը վրայ, ուր գործերը վերջերս նորէն շահեկան երեւոյթ մը առնուլ կը սկսէին, վաւերական տեղեկութիւն չունինք. Եգիպտական խնդրոյն վրայ գիտենք միայն թէ Անգլիոյ Պառլամէնտին բացած բանակցութիւնք դժուարութեանց կը բախին, և թէ խնդիրն այսօր աւելի յառաջացեալ վիճակի մը մէջ չէ քան ամիսներ յառաջ. Եւրոպական Տէրութեանց սպառազինութիւնք կը շարունակին. բայց ֆրանքօ-գերման պատերազմ ո՛չ եւս այնչափ մօտալուտ կը կարծուի, ո՛չ ալ նոր պատերազմի մը երկիւղներն երկու երեք շաբաթ առաջուան չափ տագնապ կը պատճառեն յԵւրոպա.

* * *

Սերպիոյ մէջ նախարարական տագնապ ծագեր է Հորվաթովիչ զօրավարին պատերազմական նախարարութենէն բռնի հրաժարման համար, իբրեւ չափազանց ռուսասէր. Մանուցինք թէ այս երեւելի սերպ զօրավարին ինչ ինչ խորհուրդք մերժուած են զինուորական յանձնախմբէն. Կը յիշուի թէ Զօր. Հորվաթովիչ Բեդերսպուրկի դեսպանութենէն ետ կանչուած էր 1885 նոյեմբերի Սլիվնիցայի սերպական պարտութենէն յետոյ, և սերպ բանակին Սպարապետ կարգուած էր, բայց Պուլկարիոյ հետ խաղաղութիւն կնքուելով, պատերազմի դաշտին վրայ իւր երկրին նոր ծառայութիւն մը մատուցանելու առիթ չունեցաւ. Անկէ ի վեր Հորվաթովիչ պատերազմական նախարար էր, և զինուորական վերակազմութեան գործով կը զբաղէր. Ի Բեդերսպուրկ պաշտօնավարութեանը միջոցին սիրած էր ռուսական դրութիւններն ու կանոններն, և յօրինած զինուորական ծրագրոյն մէջ կ'առաջարկէր որ բանակին պէտք եղած բժիշկներն և վիրաբոյժները պատրաստելու համար ուսանողներ ղրկուին Ռուսիոյ բժշկային և վիրաբուժական վարժարանները. Բայց Հորվաթովիչի պաշտօնակիցք որք իրեն չափ սէր չունէին ռուսական հաստատութեանց վրայ, իրաւամբ դիտել կուտային թէ Լոնտոն և Պերլին վիրաբուժութեան մասին և Վիեննա ու Բարիզ բժշկութեան մասին Բեդերսպուրկէ և Մոսքուայէ շատ յառաջ են. Ուստի, նախամեծար դատեցին որ սերպ ուսանողք ղրկուին Աւստրիա, Ֆրանսա, Գերմանիա կամ Անգլիա, քան թէ Ռուսիա. Զօր. Հորվաթովիչ ի սկզբան համաձայնիլ թուեցաւ. բայց յետոյ իւր առաջարկութեան ընդունելութիւնն անհրաժեշտ պայման նկատեց պաշտօնը շարունակելու. Ահա ասոր հետեւանքն եղած է նախարարական տագնապ մը. Միլան Թագաւոր իրեն մօտ ռուսասէրներ չուզեր. զի ատելութեամբ և երկիւղով կը լսէ ու կը դիտէ իրեն և իւր արքայական գերդաստանին դէմ Ռուսիոյ խորհուրդներն. Ուստի, թէեւ Զօր. Հորվաթովիչ Սերպիոյ լաւագոյն զօրավարը կը համարուի, և մեծ յարգ կը վայելէ ժողովրդեան ու բանակին մէջ, բայց իւր ռուսասիրութեան պատճառաւ կ'երեւի թէ իւր հրաժարումն վիշտ չպիտի պատճառէ Թագաւորին. Այս առթիւ կ'ըսուի թէ Սերպիոյ Նախարարապետ Պ. Կարաշանին եւս ի վաղուց ձանձրացած լինելով ծանր եւ տաղտկալի պաշտօնէն, առիթէն օգուտ պիտի քաղէ եղեր վերջնապէս հրաժարելու համար.

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պ. ՍԴԻՆԼԻ, Էմին փաշան փրկելու համար Աֆրիկէն ճամբայ չելած, Լոնտոնի մեծ գրավաճառի մը հետ կարգադրութիւն մ'ըրեր է, որով յԱնգլիա վերադառնալուն, իւր ուղեւորական ծանօթութիւնք իբրեւ գիրք պիտի հրատարակուին անմիջապէս. Գրավաճառն յանձն առեր է մեծ գումար մը վճարել իբրեւ հեղինակի իրաւունք. Այս «մեծ» բառն, որովհետեւ անգլիերէնէ կը թարգմանենք զայն, իրաւցնէ մեծկակ բան մը պէտք է նշանակէ.

—ԵԳԻՊՏՈՍ. Էճիպշըն Կազէթ կը ծանուցանէր իւր մէկ վերջին թուով․ «Եգիպտ. Կառավարութիւնն այս օրերս պաշտօնապէս պիտի յայտարարէ թէ տարապարհակ աշխատութիւնն այս տարի եւս ի գործ պիտի դրուի անցեալ տարւոյ պէս. Ջրանցքները մաքրելու և այլ հանրային ձեռնարկներու համար կնքեալ ամեն պայմանադրութիւնք պիտի դադրին անմիջապէս, և շատ մը բարւոքումներ իրագործելու գաղափարն առ այժմ մի կողմ պիտի դրուի. Ասոր տեղ, ոչ նուազ քան 60,000 դժբախտ Ֆէլլահներ իրենց բնակարաններէն և արտերէն պիտի կորզուին՝ 100 ական օր ձրիապէս աշխատելու համար կառավարական շինութեանց ու նորոգութեանց, ըստ օրինակի հին ատենաց երբ Եգիպտոս կը կառավարուէր բռնապետական վարչութեամբ մը.»—Այս տողերու գրուելէն ի վեր Ֆրանսա հաւանեցաւ տարապարհակ աշխատութեան ջնջման, բայց այնպիսի պայմաններ դնելով որ անոնց վրայ Գահիրէի մէջ տակաւին բանակցութիւնք տեղի կ'ունենան. Այսու ամենայնիւ, յուսալի է այժմ թէ յիշեալ 60,000 Ֆէլլահք այս տարի և պատուհասէ զերծ պիտի մնան իրենց տարեկան տարապարհակ աշխատութեան բաժինէն.

—ՌՈՒՍԻԱ. Տօնի Խազախաց երկրին մէջ մեծ քանակութեամբ հանքածուխ կը հանուի. Տեսակը լաւն է յոյժ. Երկու տարի առաջ, 160,000 տակառաչափ պատրաստ կը հայթայթուէր. 1885 ին, տարեկան ամբողջ արտադրութիւնն հասաւ 800,000 տակառաչափի, որ ամբողջովին գործածուեցաւ կամ արտածեցաւ 1886 տարւոյ սկիզբէն առաջ. Ի Տօնէց, հանքերու մէջ աշխատող գործաւորաց թիւն է իբր 6,500, և դուրսը կ'աշխատին 1,500. 76 շոգեշարժ մեքենայք կը գործածուին այս հանքերու համար, 1,300 ձիու ոյժով. 612 ձիու ոյժով ուրիշ մեքենաներ ալ կը գործածուին դուրսն. Արտադրեալ հանքածուխը կը գործածուի երկաթուղեաց, շոգենաւուց, գործարանաց և ընտանեկան պէտոյից. Ի Դայղան, սոյն ռուսական հանքածխոյ գինն է՝ անգլ. արժէքով՝ իբր 14 շիլին 5 բէնս տակառաչափին.

—ԱՖՂԱՆՈՒՀԻՔ ԲԱՐՁՐ ԴԱՍՈՒ. Այս միջոցիս հաճելի ուղեւորութիւն մը կը տիրէ Աֆղանստանի բարձր դասու կանանց շրջանակին մէջ. Էմիր Աբտ-իւր-Րահման Խան ի մօտոյ պտոյտ մը պիտի ընէ իւր երկրի ամեն կողմն, և համանման ուրիշ ուղեւորութիւններ իրեն ձանձրալի թուած լինելով, այս անգամ որոշեր է իւր կանանոցէն ընտիր խումբ մը իրեն հետ պտըտցնել. Միակ արգելքն այս հաճոյալից դիտաւորութեան իրագործմանը դէմ՝ երկրին այլ և այլ կողմերը ճամբաներուն անհարթ վիճակն է. Բայց Ն. Բարձրութիւն, հրամայելով որ պալատական տիկնայք իրեն պէս ձի նստին, բարձած է այս արգելքն ալ. Միայն 16 տիկնայք բախտ պիտի ունենան ընկերանալու իրենց տիրոջ, և ըստ որում անոնցմէ ո՛չ մին ձիավարժութիւն ըրած է, պարկեշտութեամբ վկայեալ անգլիացի ձիարոյժ մը արժանացած է Էմիրէն հրաման ընդունելու, որպէս զի ամեն օր ձի նստել սորվեցնէ իւր հարեմին այս սիրուն

—)(37)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ՀԻՆԳ ՇԱԲԱԹ ՕԴԱՊԱՐԿՈՎ

ԵՐԿՐԱԽՈՒԶԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԵՔ ԱՆԳԼԻԱՑԻՈՑ Յ'ԱՖՐԻԿԷ

ՊՍԱԿԵԱԼ Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ

ԳԼՈՒԽ ԻԹ.

Եւ վերստին նուաղեցաւ ոգեսպառ.

«Կը մեռնի՛», գոչեց Տիք.

—Ո՛չ, ո՛չ, պատասխանեց տօքթօրը բարձին վրայ ծռելով, բայց շատ տկար է, պառկեցնենք վրանին մէջ.»

Եւ մեղմաբար իրենց վերմակներուն վրայ տարածեցին նորա խեղճ մարմինն, որ արիւնոտ վէրքերով ու այրուածքներով ծածկուած էր, եւ որոյ վրայ երկաթն ու կրակն իրենց դժնդակ հետքը թողած էին բազում տեղ. Տօքթօրը քիչ մը ծուաստ շինեց իւր թաշկինակով, եւ վէրքերը լուալէ յետոյ, անոնց վրայ տարածեց. Այս խնամքն ճիշդ ի գործ դրաւ բժշկական ճարտարութեամբ. յետոյ կազդուրիչ հեղուկ մը հանելով իւր դեղարանէն, քանի մը կաթիլ հոսեցուց քահանային շրթանց վրայ.

Նա ալ տկարութեամբ սեղմեց շրթունքն, եւ հազիւ կարողութիւն ունեցաւ «շնորհակա՛լ եմ» ըսելու.

Տօքթօրն հասկցաւ որ բացարձակ հանգստութեան պէտք ունէր. ուստի վրանին վարագոյրը քաշեց, եւ իւր տեղը վերադառնալով ձեռքն առաւ օդապարիկին կառավարութիւնը.

Վիքթորիա, իւր նոր հիւրին ծանրութիւնն ի հաշիւ առնելով, հարիւր ութսուն լիպրայի մօտ թեթեւցած էր. Այս պատճառաւ, առանց ջերմասուր փողակին օգնութեան կը կենար օդին մէջ. Արեւուն առաջին ճառագայթին հետ հովի հոսանք մ'ալ երեւելով մեղմաբար դէպի հիւսիսային արեւմուտք կը մղէր զայն. Ֆէրկիւսոն գնաց քահանային քով, եւ քանի մը վայրկեան զննեց զայն.

«Յոյս կա՞յ թէ կրնանք ողջ պահել այս ընկերը, զոր երկինք ղրկեց մեզ, ըսաւ որսորդը. կը յուսա՞ս, Սամուէլ.

—Այո՛, Տիք, լաւ խնամելով այս մաքուր օդին մէջ.

—Ո՛րչափ չարչարուած է խեղճ մարդն, ըսաւ Ջօյ յուզեալ սրտիւ. Գիտէ՞ք որ մեզմէ աւելի արիական գործեր կը կատարէր, միայնակ երթալով այդ վայրենի ժողովրդոց մէջ.

—Տարակոյս չկայ» պատասխանեց որսորդը.

Նոյն օր ցերեկ տօքթօրը չուզեց որ ընդմիջէ դժբաղդ քարոզչին քունն. Երկար թմբիր մ'էր, ընդհատեալ մերթ ընդ մերթ ցաւակրական մռմռնջներով, որք մտահոգութիւն կը պատճառէին Ֆէրկիւսոնի.

Երեկոյին Վիքթորիա անշարժ կը կենար մթութեան մէջ, եւ գիշերն, երբոր Ջօյ ու Քէննէտի յաջորդաբար կը հսկէին հիւանդին մօտ, Ֆէրկիւսոն ալ ամենուն ապահովութեան վրայ հսկեց.

Հետեւեալ առաւօտ, Վիքթորիա հազիւ խոտորած էր դէպ յարեւմուտք. Օրը զուարթ գեղեցկութեամբ կ'սկսէր. Հիւանդը լաւագոյն ձայնիւ կրցաւ կոչել իւր նոր բարեկամները. Բացին վրանին վարագոյրներն, եւ քաղցր ախորժով շնչեց առաւօտեան կենսատու օդն.

«Ի՞նչպէս էք, հարցուց Ֆէրկիւսոն.

—Լաւագոյն թերեւս, պատասխանեց քահանայն անգլիերէն. Բայց զձեզ, բարեկամք, երազիս մէջ միայն տեսած եմ տակաւին. Հազիւ կրնամ յիշել անցածն. Ո՞վ էք դուք, կը խնդրեմ ծանուցէք ինձ, որպէս զի ձեր անունը չմոռնամ յիշել իմ վերջին աղօթքիս մէջ.

—Անգլիացի ուղեւորներ ենք, պատասխանեց Սամուէլ Ֆէրկիւսոն. Աֆրիկէի մէջէն օդապարիկով անցնիլ փորձեցինք, եւ մեր անցած ժամանակ զձեզ ազատելու բարեբաղդութիւնն ունեցանք.

—Գիտութիւնն ալ իւր դիւցազունքն ունի, ըսաւ քարոզիչը.

—Կրօնն ալ իւր մարտիրոսները, պատասխանեց Սկովտացին.

—Քարոզի՞չ էք, հարցուց տօքթօրը.

—Լազարիստ քարոզչաց ուխտէն քահանայ մ'եմ. Երկինք զձեզ յօգնութիւն ղրկեց ինձ, գոհութի՜ւն Աստուծոյ. Կեանքս պատարագն եղած էր. Բայց դուք Եւրոպայէն կուգաք. Խօսեցէք ինձ Եւրոպիոյ վրայ, Ֆրանսայի վրայ. Հինգ տարիէ ի վեր լուր մ'առած չեմ.

—Հի՛նգ տարի, միայնակ, այս վայրենեա՛ց մէջ, գոչեց Քէննէտի.

—Փրկելու հոգիներ են, ըսաւ երիտասարդ քահանայն, տգէտ եւ բարբարոս եղբայրներ, զորս կրօնը միայն կրնայ քաղաքակրթել.»

Սամուէլ Ֆէրկիւսոն, քարոզչին փափաքը կատարելու համար, Ֆրանսայի վրայ երկար տեղեկութիւններ տուաւ.

Քահանայն անյագ ունկնդիր մտիկ կ'ընէր, եւ արտասուք կը վիժէին աչերէն. Խեղճ երիտասարդն առնէր առնէր Քէննէտի եւ Ջօյի ձեռները կը բռնէր իւր տենդավառ ձեռաց մէջ. Տօքթօրը քանի մը գաւաթ թէյ պատրաստեց, զոր քահանայն բերկրութեամբ խմեց, եւ յայնժամ զօրութիւն ունեցաւ գլուխը քիչ մը վեր առնլով ժպտելու, երբոր ինքզինք մաքրաջինջ երկնից մէջ սլացեալ կը տեսնէր.

«Դուք քաջարի ուղեւորներ էք, ըսաւ, եւ պիտի յաջողիք ձեր յանդուգն ձեռնարկին մէջ. Պիտի տեսնէք ձեր ընտանիքը, ձեր բարեկամները, ձեր հայրենիքը . . .»

Քահանային տկարութիւնն ա՛յնչափ մեծցաւ յայնժամ, որ նորէն զինքը պառկեցնել հարկ եղաւ. Քանի մը ժամ մեռելի պէս թալացեալ մնաց տօքթօր Ֆէրկիւսոնի թեւերուն մէջ. Սա չէր կրնար զսպել զիւր սրտայուզութիւն. Էութեան մը շիջանիլը կ'զգար. Արդեօք այսչափ շուտո՞վ պիտի կորուսանէր կտտամահ աշխատութենէ կորզուած անձը. Վերստին պատեց մարտիրոսին սոսկալի վէրքերն, եւ իւր ջրոյ պաշարին մեծ մասը նորա հրատապ անդամները զովացնելու գործածեց. Յոյժ գորովալից եւ հանճարեղ խնամօք շրջապատեց զայն. Հիւանդը տակաւ առ տակաւ կը վերածնէր նորա թեւերուն մէջ, եւ նորէն զգացում կ'առնուր, եթէ ոչ կեանք.

Տօքթօրն իմացաւ նորա պատմութիւնը, նորա բեկբեկեալ խօսքերուն մէջէն.

«Ձեր մայրենի լեզուով խօսեցէք, ըսեր էր նմա, ես կը հասկնամ Ֆրանսերէն, որով նուազ կը յոգնիք.»

Քարոզիչը Ֆրանսայի Պրըթայն գաւառին Արատոն գեղէն աղքատիկ պատանի մ'էր. Իւր առաջին բնազդումը զինք դէպ յեկեղեցական ասպարէզ մղեց, առ այն անձնուրացական կեանք, որուն ուզելով նաեւ կցել վտանգալից կեանքն, անդամ գրուեցաւ Ս. Վինսան տը Բօլի հիմնած քարոզչական ուխտին. Քսանամեայ հասակին մէջ մեկնեցաւ իւր երկրէն՝ Աֆրիկէի հիւրամերժ ափունքն երթալու համար. Անտի, տակաւ առ տակաւ, ամեն տեսակ արգելքներու եւ դժուարութեանց դիմադրաւելով, քալելով եւ աղօթելով, յառաջացաւ մինչեւ այն ցեղերուն մէջ, որք վերին Նեղոսի շրջականները կը բնակին. Երկու տարւոյ չափ ժամանակ իւր կրօնը մերժուեցաւ, իւր սիրոյ եւ անձնուրացութեան գործերը չարաչար մեկնուեցան. եւ գերի մնաց Նիամ-Նիամի ամենէն խուժադուժ ցեղերէն միոյն ձեռքն, ամեն տեսակ թշնամանաց եւ կեղեքմանց ենթակայ. Բայց կը քարոզէր հանապազ, կ'ուսուցանէր եւ կ'աղօթէր. Այդ ցեղ, դրացեաց հետ մղած անդուլ կռիւներուն միոյն մէջ յաղթուելով ցիր ու ցան կը հալածուի, ինքն ալ իբրեւ մեռեալ կը թողուի, բայց փոխանակ ետ դառնալու կը շարունակէ զիւր աւետարանական ուղեւորութիւն. Իւր ամենէն հանգիստ ժամանակն եղաւ այն, յորում խենթի տեղ դրին զինքը. Ուսած լինելով այն երկիրներու լեզուն, կ'աւետարանէր միշտ. Վերջապէս, տակաւին երկու երկար տարիներ շրջեցաւ այդ բարբարոս երկիրներուն մէջ, մղեալ այն գերմարդկային զօրութենէն՝ որ Աստուծմէ կուգայ. Տարիէ մ'ի վեր Նիամ-Նիամի ցեղին մէջ կը կենար, որ Աֆրիկէի ամենէն վայրագ ցեղերէն մին է եւ Պարաֆրի կը կոչուի. Ցեղապետը քանի մ'օր առաջ մեռնելով, խեղճ քարոզչին վերագրեցաւ նորա անակնկալ մահն, եւ որոշուեցաւ սպաննել զայն կտտամահ. Արդէն քառասուն ժամէ ի վեր կը տեւէր չարչարանքն. եւ ինչպէս որ ենթադրած էր տօքթօրը, ցերեկուան լուսով պիտի սպաննուէր. Յանկարծ հրացանաց թնդիւնը լսելով, բնութիւնն յաղթեց.

«Օգնութի՛ւն, օգնութի՛ւն» գոչեց, եւ երազ կամ զգայարանաց պատրանք կարծեց երբոր երկինքէն ձայն մը մխիթարական խօսքեր արձակեց իրեն.

«Ձեզ կսկծար, ըսաւ, այս կեանքս, որ կ'երթայ. իմ կեանքս Աստուծոյ է.

—Յուսացէք տակաւին, պատասխանեց տօքթօր Ֆէրկիւսոն. մեք ձեր քովն ենք, պիտի փրկենք զձեզ մահուընէ, ինչպէս որ ազատեցինք չարչարանքէ.

(Շարունակելի)

բնակչաց ։ Աֆղանուհեաց սովորական զգեստը շատ անյարմար չեն ձի նստելու ․ բայց գործը լաւագոյն եղանակաւ պիտի կատարուի․ ուստի, ձիաւորուհեաց յատուկ ամեն զգեստը, 16 ձեռք, ապսպրուած են Կալկաթա ։ Արդ, Էմիրին հետեւող բարձր պաշտօնեայք եւս պարտականութիւն կը համարին հետեւիլ իրենց տիրոջ օրինակին․ ուստի անոնք ալ ձի նստեցնելով իրենց հետ պիտի պտըտցնեն իրենց Հարեմները ։ Որովհետեւ Էմիրական ուղեւորութիւնը դեռ չէ սկսած, այս բարձր դասու Աֆղանուհիք սոյն միջոցիս շատ կը զբաղեցնան՝ ամեն օր վարժութիւններ ընելով ձիարձակութեան ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԷՇԻՔԹԱՇԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Ինչպէս երէկ ծանուցած էինք, Խառն ժողովոյ կողմէ կարգեալ մասնախումբն երէկ գումարեցաւ Բերայի Խորհրդարանին մէջ ։ Ցետ երկար խորհրդակցութեանց, Ազգ. Ժողովոյ մատուցանելու համար Բանաձեւ մը պատրաստեցաւ, յորում թէ՛ խնդրոյն հարկեցուցիչ հանգամանքներն և թէ՛ եկեղեցական աւանդութիւններն ու իրաւունքներն յիշելով, Խառն ժողովը կոչում կ՚ընէ Ազգ. Երեսփ. Ժողովոյ իմաստութեան, պէտք եղած վերջնական որոշումը տալու համար ։

Ինչպէս ծանուցինք արդէն, Ազգ. Ժողովը դռնփակ նիստ պիտի ընէ առաջիկայ չորեքշաբթի Պատրիարքարանի մեծ դահլիճին մէջ, յատկապէս Պէշիքթաշի գերեզմանատան խնդրոյն համար ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ ՌՈՒՍԻՈՅ

Արդէն հրատարակած էինք թէ՛ Կովկասեան կառավարութիւնն հետամուտ է որ Պետական դպրոցներու մէջ Հայոց կրօնն աւանդուի ռուս լեզուաւ ։ Այս դժբաղդ լուրը կը հաստատուի ։ Այս աւուր Մշակ այդ խնդրոյն առթիւ ընդարձակ թղթակցութիւն մը կը հրատարակէ․ իսկ մեր թղթակիցը Տփղիսէն մեզ հետեւեալը կը հաղորդէ․

Շտապում եմ հաղորդել հետեւեալ ցաւալի լուրը, որն անշուշտ ի խոր սուգ պիտի համակէ Թուրքիոյ հայ ժողովուրդը, ինչպէս համակել է մեզ բոլորիս ։

Այս օրերս Կովկասեան ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձու, Պ. Եանովսկին յայտնեց բոլոր դպրոցներին Ռուսիոյ հանրային կրթութեան նախարար Դելեանովի հետեւեալ հրամանագիրը․ «Այսուհետեւ բոլոր արքունի դպրոցներում, հայ աշակերտները պարտաւոր են կրօնագիտութիւնը եւ Սրբազան պատմութիւնը սովորել ոչ թէ հայերէն, այլ ռուսերէն լեզուով ։» Ուրեմն այդ նոր հրամանի զօրութեամբ հայ աշակերտը այսուհետեւ իր դաւանութեան վերաբերեալ ուսումը, իւր եկեղեցւոյ պատմութիւնը պէտք է օտար լեզուով ստանայ ։ Հայոց դպրոցների փակման հարցը այնքան ծանրակշիռ հետեւանք չէ կարող ունենալ հայութեան համար, որքան այդ նոր օրէնքը, որով արգելվում է հայ մանուկին իւր մայրենի լեզուով աղօթել ։ Այդ հրամանի համեմատ շատ դպրոցների վերատեսուչներն արդէն արձակել են այն քահանայ դասատուներին, որոնք ռուսերէն լեզու չը գիտեն ։ Ցայտնի չէ թէ Մակար Կաթողիկոսը ինչ պիտի գործէ․ այսքան առ այժմ յայտնի է, որ Ղարաբաղի Թեմակալ առաջնորդ Սաքինեան Արքեպիսկոպոսն, որն նորերումս արժանացաւ չքանշանի եւ նշանակուեց Բեսարաբիայի առաջնորդ, յօժարել է որ Շուշւոյ արքունի ռէալական դպրոցում հայ աշակերտներին կրօնը աւանդուի ռուսերէն լեզուով ։

Հաղորդելով Թուրքիոյ Հայութեան այս կարեւոր լուրը, աւելորդ եմ համարում որ եւ է մեկնաբանութիւն եւ խորհրդածութիւն ։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տնտեսական Խորհուրդն ի նիստ գումարեցաւ երէկ Բերայի Խորհրդարանին մէջ և զբաղեցաւ Շիշլիի Ազգ. Գերեզմանատան ծանուցեալ խնդրովն ։ Ներկայ էր բողոքող կողման ճարտարապետ Թէվքէլեան էֆէնտի, որոյ տուած բացատրութիւններէն խնդիրը բաւական լուսաբանուեցաւ ։ Տնտ. Խորհուրդն այս խնդրոյ մասին իւր տալիք վերջնական որոշումը թողուց յաջորդ նստին որ պիտի գումարի յառաջիկայ չորեքշաբթի օր ի Պատրիարքարան ։

Ս. ԳԷՈՐԳ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Ինչպէս որ յատուկ ազդարարութեամբ ծանուցուեցաւ, Սամաթիոյ Ս. Գէորգ Եկեղեցւոյ վերաշինութիւնն աւարտած լինելով, Օծման արարողութիւնը պիտի կատարուի վաղը, կիւրակէ, ի ձեռն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ։

Բոլոր ազգայինք կը հրաւիրուին իրենց ներկայութեամբ մասնակցիլ սոյն հոգեւոր հանդիսին՝ որոյ նմանը բաղում տարիներէ հետէ տեղի ունեցած չէ ։

Հրատարակուեցաւ Գրական և Իմաստասիրական Շաւիղի յունուարի թիւն, հետեւեալ բովանդակութեամբ ․

Առաջին խօսք․ — Արաքսիա կամ Վարժուհին․ —Կատուի մը յիշատակը․ —Մատնոցին մէջ ի՞նչ կար (վիպակ) ․ —Պէչիր Փուատ պէյ․ —Մասիս շաբաթաթերթ․ —Թափուր վանդակն ․

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Միօրեայ դադարէ մը յետոյ, Նոր Թատրոնն իւր դռները վերստին կը բանայ այս գիշեր դիմակաւոր և անդիմակ մեծ Պարահանդիսի մը համար որ Ազգ. Հայուհեաց ընկերութեան Պարահանդիսին չափ շքեղ ու փայլուն լինել կը խոստանայ ։ Այս պարահանդէս, որ կազմակերպեալ է ի նպաստ Կաթոլիկ Հայոց Ձրիավարժ ՑԱԿՈԲԵԱՆ Վարժարանին, Կարգադիր Ցանձնախմբին եռանդուն ջանից եւ ամեն տարի իւր գտած ընդունելութեան համբաւին շնորհիւ, փայլուն յաջողութիւն մը պիտի ունենայ նաեւ այս գիշեր ։ Հանդէսը պիտի սկսի ժամը 4 ին ։ Մուտից տոմսի գինն է մէկ օսմ. ոսկի ։

ՀԱՄԱՌՕՏ ԾՐԱԳԻՐ

Ցառաջիկայ կիւրակէ տալու հրապարակախօսութեան

Բանք մը խօսք Մանկավարժութեան մասին

«Մանկավարժութիւն» բառի ծագումը — Մանկավարժութիւնը՝ որպէս արուեստ — Մանկավարժութիւնը՝ որպէս վարդապետութիւն ։ Մանկավարժութիւնը, նման Թատերգութեան (dramatique) երկու կողմն ունի․ տեսական և գործնական ։ Գիտնական մանկավարժութեան հիմունքը ։

Ա. Դասախօսութեան նիւթը ։

ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

(Ներածութիւն ի հոգեբանութիւն)

Հոգւոյ գաղափարը և անունը ։ Բարի և չար ոգիներ — Անմահութիւն հոգւոյ — Հոգւոյ ուսումնասիրութիւնը որպէս գիտութիւն (հոգեբանութիւն) ։ Փորձնական հոգեբանութիւն — Բնախօսական հոգեբանութիւն — Ազգաց հոգեբանութիւն ։ Կեանքը և նորա գլխաւոր երեւոյթները․ շարժումն, զգացումն և միտք ։ Հոգւոյ էութիւնը ։ Հոգի և մարմին և սոցա միմեանց հետ ունեցած փոխադարձ յարաբերութիւնը և ներգործութիւնը ։

Բ. Դասախօսութեան նիւթը

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

(Բարոյականութեան աստիճանաբար զարգացումը մարդուս մէջ)

Մանուկը մինչեւ խօսիլ սկսիլը․ Նախնական մարդիկ․ Ներկայ վայրենիները (մարդակերները) ։ Մայր բնութեան հեղինակութիւն․ Բնական իրաւունք — Բնազդական սէր — Գոյութեան պաշպանութիւն ։ Բարեբարի և չարաբարի ազդեցութիւն ։ Եղանակ տպաւորութեան ։ Նշանացի լեզու ։ Գոյութեան վայելք, գոյութեան սպառնալիք ։

Մանկավարժական հետեւութիւնք ։ Երեխայի մէջ բարեբար և չարաբար ազդեցութեանց տարբերութեանը գիտակցելուն նպաստել ։ Բնութեան հեղինակութեան ոյժը զգալ տալ ։ Մանկան մէջ դէպի ուրախն ու հաճելին ձգտումն իսկ տխուրէն և անհաճելիէն խորշումն զարգանալուն օժանդակել ։

Գ. Դասախօսութեան նիւթը

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ

(Պէ՞տք է դաստիարակել մանուկը, թէ ո՛չ — Ի՞նչ պէտք է դաստիարակել մանուկը, ի՞նչպէս, ե՞րբ, ո՞ւր ։ Ընտանեկան դաստիարակութիւն — Մանկական պարտէզ ։)

ԾԱՆՕԹ․ Եթէ դասախօսութեանց երեքժամեայ միջոցը չբաւէ այդ բոլոր խնդրոց վերաբերեալ եւս խօսիլ, մնացորդը կը թողուի յաջորդ անդամեայ դասախօսութեանց ։

Գ. ՔԱԼԱՆԹԱՐԵԱՆՑ

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԲԵՐԱ, 6 փետր.

Ազգանուէր Հայուհեաց երէկի պարահանդէսի ճարտար նկարագրութիւնը կարդալով Արեւելքի մէջ, պարտք կը համարիմ դիտել տալ թէ, Կարգադիր Մասնախումբը թէեւ իր պարտքը կատարեց, սակայն պարահանդէսի փայլը և յաջողութիւնը էապէս բարեսէր Հանգանակողներու և իրենց ներկայութեամբը պարահանդէսը պատուող հասարակութեան ընծայելի է, որոյ մասին Մասնախումբն և Ազգ. Հայուհեաց Ընկերութիւնն իրենց և կրթութեան կարօտ խեղճ աղջկանց կողմանէ ի սրտէ շնորհակալութիւննին հարկաւ պիտի յայտնեն հրապարակաւ ։

Երկրորդ, Թատերաբեմը Կարգադիր մասնախմբի անդամուհեաց և անդամոց միայն վերապահեալ չէր, այլ դիմակաւոր չեղող ամեն անձանց մատչելի էր, ինչպէս շատերն եկան և մեծագոյն մասը կը կացուցանէին ։ Ազգ. Հայուհիք որոց պարտքն է պարկեշտութեան տիպար և օրինակ հանդիսանալ, նուիրական համարած էին սրահին մէջ դիմակաւորներու ներեալ պարկեշտ զուարճութիւնն անդամ զրկուիլ, ծանրութիւնը պահելու և թիւրիմաց մեկնութիւններու հասկած իսկ անդամ չտալու համար ։ Գիտնալու է նաեւ թէ կարգադիր Մասնախմբի անդամոց շատերը հինգ կամ տասը ոսկի հանգանակելով, առանձին օթեակ մը ունենալու իրաւունք ունէին նոյն չափը ստորագրող հանգանակողաց պէս, սակայն ընկերութեան ի շահ թողուցին իրենց օթեակները վարձելու այլոց, և ասկից որոշում եղաւ որ ամենքը թատերաբեմը գումարին ։

Աւելորդ չէ թերեւս յիշեցնել թէ Լըպոնէն առնուած և պատրաստուած պէ-ֆէ-ին բոլոր ծախքը իրենք իրենց մէջ բաժանորդելով վճարեցին որպէս զի աղքատ աղջկանց համար ժողովուած ստակէն զեղչ չըլլայ, և այդ բմպելիները, ուտելիքը և չաքարեղէնները ամեն օթեակները ղրկուեցան, և ամեն ոք ազատ էր, եկաւ և ճաշակեց ։ Կը խնդրուի վերոյիշեալ բացատրութիւնները բարեհաճիք հրատարակել ի չենութիւն մնաց բարեսէր հասարակութեան ։

ՃՇՄԱՐՏԱՍԷՐ ՈՄՆ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ՁԵՌՔԷ

ՀԱՏԸ

40 — փարա — 40

Մասիս շաբաթաթերթի այս աւուր թիւը հետեւեալները կը պարունակէ․

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ․ — Ազգային (Տխուր երեւոյթ) ։

ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ․ — Ռուսահայոց վարժարաններու վիճակին խնդրոյ մասին կարեւոր տեղեկութիւններ ։

25ՐԴ ԹԻԿՆԱԹՈՌ որ կը ծածկէ մեր սիրուն բանաստեղծներէն միոյն անունը, կը հրատարակէ ՑՆՈՐԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ մը զոր կրնանք նկատել իրական երեւոյթ մը ։

* * * Տխուր բանաստեղծութիւն մը, ՄԵՌՆԻ՛ՆՔ ։

ՄԵԼԱՆԻՍ ուրախ, մելամաղձիկ, նուրբ պարունակութեամբ կը գրէ ԱԶԳԱԿԱՆ ՄԸ ՕՐԱԳԻՐՆ ։

Ռ. Հ. Տփղիսէն յոյժ հետաքրքրական թղթակցութիւն մը ։

ԳՐԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ․ — Տեղեկութիւններ և քննադատութիւններ նոր հրատարակութեանց մասին ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ։ — Իտալիա ։

ՕՐԱԳԻՐ․ — Ամփոփում Շաբաթական, Ազգային և Ներքին կարեւոր լրոց ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԷԿՈՒ ՍԵԼԱՄԼԸՔԸ

Սէլամլըքի հանդէսը սովորական շքով կատարուեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ ։ Վեհ. Սուլթանը մզկիթէն ելնելուն ներկայից մէջ նշմարելով պուլկար պատուիրակները, սենեկապետ Բաղիպ պէյը ղրկեց որ յանուն Ն. Վեհափառութեան մեծարեց զանոնք ։

Ցաւարտ Սելամլըքի արարողութեան, Վեհ. Սուլթանը՝ առանձինն բաց կառքի մը մէջ որոյ ձիերն իւր իսկ ձեռօք կը վարէր, Եըլտըզի շրջակայ զինուորական հիւանդանոցի կողմը գնաց և անդ անձամբ ինչ ինչ հրամաններ տուաւ Թիկնապահ Ֆէրիդ Րիզա փաշայի, յետ որոյ Եըլտըզի պալատը վերադարձաւ ։

ՄԻՍԱՔ ԷՖԷՆՏԻ

Ֆրանսական Հանրապետութեան նախագահը Պատուոյ Լէգէոնի պատուանշանին երրորդ աստիճանը նուիրեց Փարիզու սոմ. դեսպանատան խորհրդական Միսաք էֆէնտիի որ կայսերական հրամանաւ արտօնուեցաւ կրել այդ պատուանշանը ։

ՄԱՀ ՖԷՀԻՄ ՊԷՅԻ

Արտաքին գործոց նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանի տնօրէն Բէֆէթ պէյի եղբայրը Ֆէհիմ պէյ՝ տնօրէն հիւպատոսական գործոց դիւանին՝ որ երկար ժամանակէ հետէ հիւանդ էր, երէկ առաւօտ մեռաւ ։ Ցուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր ։ Ֆէհիմ պէյ Եւրոպիոյ մէջ ստացած էր իւր կրթութիւնն և հմուտ ու մտացի երիտասարդ մ'էր ։

ՆԱՒԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾ

Ամսոյ 3ին կ. Պոլսէ Աղեքսանդրիա ուղեւորող ռուսական Զարիցա շոգենաւը Պիրէոսի մօտերը ցամաք խրեր է ։ Ռուսական շոգենաւային ընկերութեան տեսուչ Պ. Իւկովիչ քանի մը պաշտօնէից հետ երէկ Ալեքսանտր շոգենաւով Միջերկրական գնաց Զարիցա-ն ազատելու համար ։

Երէկ աւստրիական Լօյտի շոգենաւով մայրաքաղաքս հասաւ Կրետէի նախորդ կուսակալ Սավա փաշա ։

—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն, Արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշա ու խորհրդական Ցատեան էֆէնտի Նախընթաց առաւօտ կայս. պալատ երթալով քանի մը ժամ աշխատեցան անդ ։ Մեծ-Եպարքոսն ու Սայիտ փաշա միջօրէէն յետոյ Բ. Դուռը գնացին, իսկ Ցատեան էֆէնտի պալատ մնաց մինչեւ իրիկուն և ուշ ժամանակ Բ. Դուռը վերադարձաւ ։

—Աղրիանուպոլսոյ արքունի կալուածոց նախորդ տնօրէն Նուրի էֆէնտի նոյն պաշտօնով Մուսուլ փոխադրուեցաւ ։

—Լա Թիւրքի կը ծանուցանէ թէ Պուլկարիոյ Սոպրանիէին երեք պատուիրակք որք Եւրոպայէն մայրաքաղաքս եկած էին, վաղը կը մեկնին ի Սոֆիա ։

—Վեհ. Սուլթանը տեղեկանալով որ Գաղթականաց ընդհանուր վարչութեան նախագահ Եուսուֆ Րիզա փաշա հիւանդ է, պալատան բարձրագոյն պաշտօնեայ մը ղրկեց Ն. Վսեմութեան որպիսութիւնն հարցնելու ։

—Պարսից Շահն Առիւծոյ և Արեգական պատուանշանի առաջին աստիճանն ընծայեց կ. Պոլսոյ սերպիական դեսպան Պ. Նովաքովիչի ։

—Մէսսակէր Թուրք շաբաթաթերթը Սըր Տ. Ուոլֆի յանձնուած պաշտօնին վրայ տեսութիւն մը հրատարակելով, կ'ըսէ թէ կարելի չէ երեւակայել առաջարկութիւններ որք աւելի քան ցաւալի ներգործութիւն մ'ըրած լինէին քան ինչ որ ըրին Անգլիոյ վերջին առաջարկները, զորս ներկայեց Սըր Տ. Ուոլֆ ի մասին եգիպտական գործոց ։ Պ. Ջանքոֆի առաջարկութիւնները, կը յարէ Թուրք թերթն, աւելի ընդունելի էին, վասն զի գոնէ բարեփոխման կրնային ենթարկուիլ ։ Ի վերջոյ, Մէսսակէր կը յայտարարէ թէ անգլ. բարձր Գոմիսէրին առաջարկութիւնք ո՛չ թէ պէտք է բարեփոխուին, այլ հիմնովին փոխուին ։

—Գերմանական դեսպանատան ամարանոցն, որ կը կառուցուի Ենի գիւղի և Թարապիոյ միջեւ ընդարձակ գետնի մը վրայ զոր Վեհ. Սուլթանը նուիրած էր Վիլհէլմ կայսեր ներկայացուցչին, մասամբ աւարտած լինելով, Պ. տը Րատովիձ պիտի կարենայ այս ամառ իւր բնակութիւնն անդ փոխադրել ։ Կոթական եւ արեւելեան ճաշակով խառն շէնք մ'է այն ։ Գարնան պիտի շինուին նաեւ քանի մը յարակից մասեր, դեսպանատան պաշտօնէից բնակութեան յատկացեալ ։ Այժմ ամարանոցին շրջակայ պարտէզն յարդարուելու վրայ է ։

—Մոնիթէօռ խօսելով Պառոն Հիրշի հետ լինելիք կարգադրութեանց վրայ, կ'ըսէ թէ խնդրոյ առարկայ եղող առկախ հաշւոց մէկ մասին միայն առ ոչինչ դրուիլն պիտի որոշուի կայս. կառավարութեան լինելիք փոխատուութեամբ ։ Այսու հանդերձ յանձնաժողովն կ'աշխատի քննել ու կարգադրել բոլոր դժուարութիւնները ։ Այս առթիւ, Թուրքիոյ ծառայութեան մէջ գտնուող բարձրաստիճան օտար պաշտօնատար մը այս պահուս թղթակցութեան մէջ է Պառոն Հիրշի հետ, որմէ գալիք պատասխանը մեծ կշիռ պիտի ունենայ յանձնաժողովոյն որոշմանց վրայ ։

— Ոստիկանութեան պաշտօնեայք նախընթաց գիշեր Գումգափուի Նըշանճը Թաղի սրճարաններէ միոյն մէջ Սանտրգճը Սարգ անուն մարդ մը ձերբակալեցին որ արդէն սպանութեան դէպքի մ'առթիւ ժամանակէ մ'ի վեր կը փնտռուէր ։

—Տէրվիշ աղա անուն քառասուն տարեկան թուրք մը՝ որ Պոլսոյ Տիվանեօլու Թաղն Արիֆ էֆէնտիի սրճարանին մէջ կը ծառայէր՝ երէկ Սարայ-Պուռնուէն ինքզինքը ծովը նետեց եւ խեղդուեցաւ ։

Տէրվիշ աղա ժամանակէ մ'ի վեր հիւանդ լինելով բժիշկներու ձեռամբ կը դարմանուէր ։

Վերջին երկու երեք շաբաթներու մէջ անձնասպանութեան հինգերորդ դէպքն է այս որ տեղի կ'ունենայ ի Պոլիս ։

— Մայրաքաղաքիս աւստրիական դեսպանատան կցորդ Պ. Մաքիօ՝ Պուքրէշի դեսպանատան քարտուղար անուանած է ։

—Ամերիկեան ընդհ. հիւպատոս Պ. Հիբ որ երկար ժամանակէ հետէ ծանրապէս հիւանդ էր, ապաքինելու վրայ է ։

—Սթամպուլի մէջ կը կարդանք․

«Ժէրուզալէմս-Վէրէյն ընկերութիւնն, որոյ նպատակն է բողոքականութիւն տարածել ի Պաղեստին, վերջերս Պերլինի մէջ իւր տարեկան հանդէսը կը տօնէր ։ Սովորական աղօթքներէն ու երգերէն յետոյ, Կրաֆֆէր հովիւն ամպիոն ելաւ ընկերութեան ըրած յառաջդիմութիւնը բացատրելու համար ։ Նախ սկսաւ հարուածել օրթոտօքս և կաթոլիկ եկեղեցիներն, ըսելով թէ «քրիստոնէութիւնը կ'անպատուեն առեւտրոյ միջոց մ'ընելով կրօնը ։» Ցետոյ, խօսքը բերելով Իսլամաց վրայ, նախատանօք ընկճեց զանոնք և վերջացուց խօսքը, խնդրելով Գերմանիոյ քրիստոնեաներէն անպէս մ'ընել որ «Երուսաղէմի բողոքականաց փոքրիկ մատուռը գերմանական աւետարանական մեծ եկեղեցի մը դառնայ ։» Կրաֆֆէր հովուէն յաջորդեց ուրիշ մը, Պ. Վէպէր, որ ենթադրեց թէ Պաղեստինու իսլամ իշխանութիւնը ու ժողովուրդը խոչընդոտ կը լինին կրօնի ազատութեան, նորադարձները կը հալածեն, ևն. թէ գերմանացի քարոզչաց գործն օր աւուր կը դժուարանայ այս արգելքներու պատճառաւ եւ թէ ի մօտոյ գերմանացւոց կացութիւնն անտանելի պիտի դառնայ այդ գաւառին մէջ ։

«Եւ սակայն այս յայտարարութիւններէն քառորդ մը վերջը, Վէպէր հովիւը մոռնալով զայնս, կ'ըսէ թէ Երուսաղէմի գերմանական որբանոցն 140է աւելի սոմ. հպատակ որբեր կը պատսպարէ, նոյնքան թուով հիւանդներ կը պարունակէ նաեւ Բեդղեհէմի հիւանդանոցը ։ Թէ կուրաց համար նոր պատսպարան մը հաստատուած է և ի մօտոյ Արաբ-Գերմանացիներէ խառն երկրագործական գաղթականութիւն մը պիտի հաստատուի, թէ Թալիթա-Քումիի աղջկանց դպրոցը շատ բարգաւաճ վիճակի մէջ է և ունի 110 աշակերտուհի որոց թիւը պիտի կրկնապատկի, թէ 700է աւելի հիւանդք կը դարմանուին գերմանական հիւանդանոցին մէջ, ևն ։ Այսպէս ուրեմն Գերմանացիք ազատ են Պաղեստինի մէջ հիմնել դպրոցներ, հիւանդանոցներ, նոյն իսկ երկրագործական գաղթականութիւններ որք յոյժ ծաղկեալ վիճակի մէջ են․ այսու հանդերձ կը գանգատի՛ն իսլամաց կրօնական աններողութենէն ․ ․ ․ ։»

—Կը յիշուի թէ Ծխախոտի մաքսանենգութեան առաջքն առնելու համար որոշուած էր դէտերու պաշտօնն յանձնել ի նորոյ կազմելի ժանտարմներու գումարտակաց ։ Արդ, սոյն որոշում կայս. Իրատէով վաւերացուած լինելով, այժմ այդ գումարտակներու համար ժանտարմներ կը հաւաքուին ։

—Վանայ նորընտիր կուսակալ Խալիլ փաշա ստացած է իւր պաշտօնը վաւերացնող կայս. Ֆէրմանն և քանի մ'օրէն իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի ։

—Կարնոյ պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Բաբերդի նախորդ գանձապետ Առաքել աղա, որ իւր պաշտօնավարութեան մէջ զեղծումներ գործած էր, դատուելով հինգ տարուան բերդարգելութեան դատապարտուեր է և այժմ Կարնոյ բանտը կը գտնուի ։

—Պերլինի հելլենական դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Սդամաթի Անթօնօբուլօ Աթէնքէն մայրաքաղաքս եկաւ երէկ ։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց կայս. երրորդ զօրաբանակի Միրլիվաներէն Սայիտ փաշա ։

—Նէոլոկոս ծանուցած էր թէ Մանասթըրի մէջ Մարգարիդ Աբոստոլ անուն ռումանացի մը ձերբակալուեր է ։ Թարիք հաստատելով այս լուրը, կը յարէ սակայն թէ կայս. կառավարութիւնը ռումանական դեսպանին մէկ յայտարարութենէն տեղեկանալով որ այս ձերբակալումն թիւրիմացութեան արդիւնք է, հրամայած է Մանասթըրի կուսակալութեան որ ազատ արձակէ այդ անձը ։

—Կիրասոնէն յունուար 25 թուականաւ հետեւեալը կը գրեն մեզ․

«Նախորդ ամառ մէջ ի Քէչապ ձերբակալեցաւ Միճան օղլու Ճանօթ աւազակապետի ընկերներէն Կօտ-Քիւչէ անուն աւազակն, որ գիւղին երեւելիներէն կանխաւ պահանջուած դրամներն հաւաքելու համար ղրկուած էր աւազակաց կողմէն ։ Գիշերանց այն ինչ նա կը գտնուէր առանձին տան մը մէջ իւր առաջնորդ ընկերին հետ մէկտեղ, յանկարծ կը պաշարուի այն կողմն հրսկող զինուորներէն, որք չարունակ կրակ կ'ընեն տան վրայ, և նա ներսէն իւր Մարթինիով կը պատասխանէ, մինչեւ որ գնդակներն սպառելով ազատելու ճգամբ դուրս կ'ընետուի և կ'սպաննէ անմիջապէս զինուոր մը և ուրիշ մ'ալ կը վիրաւորէ, ու ապա կ'ստիպուի ինքն ալ անձնատուր լինիլ ։ Այս միջոցին ըսպաննուած էր արդէն իւր ընկերը, փախչիլ փորձած պահուն․ ձերբակալեալ աւազակը ցարդ կը գտնուէր կառավարութեան բանտին մէջ ։ Երկու անգամ ի տես հասարակաց շրջեցուցին զինքը շուկայի զանազան կողմերն․ հարցաքննութիւնք բոլորովին գաղտնի եղան և հակառակ ժողովրդեան անզուսպ հետաքրքրութեան՝ աւազակի խոստովանութիւններէն ոչինչ հրապարակ ելաւ ։ Իւր հարցաքննութեան ամենակարեւոր մասն ի Տրապիզոն աւարտելու համար կոչուած լինելով, վերջերս անդ ղրկուեցաւ ։»

— Եղեռնադատ ատեանը տասնհինգ տարւոյ բանտարկութեան դատապարտեց Րէնպէր Թէվֆիք անուն մարտանաւուն նաւաստիներէն Մուհարրէմ անուն զինուորն որ իւր ընկերներէն մին սպաննած էր ։

—Տրապիզոնէ Հաքիքաթի ուղղեալ մասնաւոր նամակ մը կը գանգատի տեղւոյն թաղապետական ժողովին դէմ ։

—Երէն գիւղի բնակչաց ոմանք ծխախոտ փախցնելու պահուն ձերբակալուած և բանտարկուած էին ։ Ասոնցմէ մէկ քանին հեռաւոր երկիրներ աքսորուեցան և մէկ քանիներու ալ հարցաքննութիւնք աւարտելով պաշտօնագրերն ընդհ. դատախազին յանձնուեցան ։

—Կեսարիոյ Թուրք և քրիստոնեայ բնակչաց 45ին ստորագրութեամբ Հաքիքաթի ուղղեալ գրութիւն մը գոհունակութիւն և շնորհակալութիւն կը յայտնէ տեղւոյն ընդհանուր դատախազի օգնական Տէրվիշ պէյի պաշտօնավարութեան նկատմամբ ։

—Կը վախցուի որ Եւրոպական Թըղթատարը մէկ քանի շաբաթներ եւս չկարենայ գալ Վառնայի ճամբով վասն զի ձիւնն առատութեամբ կը տեղայ ի Պուքրէշ ու շրջակայքը և չարունակել կ'սպառնայ ։

—Թնդանօթարանի լապտերները չինող հինգ հրեաներ անցեալ գիշեր նոյն պաշտօնատան ետեւի կողմը գտնուած գետնին վրայ վրան մը կառուցած էին գիշերելու համար ։ Վրանին մէջ վառարան մը կը գտնուէր և հրեայք կը քնանային ։ Մէկ քանի ժամ յետոյ հըրեաներէն մին կ'սկսի խեղդուկ ձայնով աղաղակել․ մօտակայ պահականոցէն անմիջապէս վրանը կ'երթան և կը տեսնեն որ վառարանին մէջ գտնուած կիսավառ ածուխին ազդեցութեամբ հրեաներէն երկուքը մեռած են և միւսներն ալ կիսամեռ վիճակի մէջ կը գտնուին ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ԱԼԵՔՍԱՆՏՐ ԻՇԽԱՆ

Պերլին, 17 փետրուար

Պաթէնպերկի Աղեքսանդր իշխանն, առողջական պատճառներով, ետ կեցաւ յեգիպտոս ընելիք ուղեւորութենէն, եւ Տարմշտատ վերադարձաւ ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Վիէննա, 17 փետրուար

Քօրէսբօնտանս Բոլիթիք Բեդերսպուրկէն կէս պաշտօնական նամակ մը կը հրատարակէ, հաստատող Ռուսաց համակրանքը Ֆրանսայի համար ։ զոր Ռուսիա չպիտի լքանէ եթէ Գերմանիա պատերազմ հրատարակէ նորա դէմ ։ Նամակը կը յաւելու թէ Եւրոպա իմաստութեամբ կը գործէ եթէ դժուարութիւններ չյարուցանէ ընդդէմ Ռուսիոյ, որովհետեւ այդու կը մերձեցնէ զՌուսիա Ֆրանսայի ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 7 փետրվար

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Օ. Սէրի Գ. կ.		14 28
Պորսային գոցուելէն վերջը	»	14 28
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	14 27
Բարձրագոյն գին	»	14 28
Նուազագոյն »	»	14 27
Կէս օրին	»	14 28

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	(Գ. կ.)	40 23
Այս առաւօտ	» »	40 22
Կէս օր	» »	[illegible]
փոխառութիւն 1858) » 1862)	Ա. Սէրի	21 10
» 1860) » 1863) » 1872)	Բ. »	13 20
» 1865) » 1869) » 1873)	Գ. » Օ.	14 27

ԻՒՆԻՖԻԷ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	78 20
Այս առտու բացուեցաւ Գ. կ.	78 30
Կէս օրին	78 30

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Գ. կ.	Անգլ. Լր.	8 5
Քրէտի Ժէնէրալ	Գ. կ.	Օսմ. »	5 35
Պանք տը Գօնս	»	»	5 20
Սօս. Շանմ է մալէօր	»	»	8 15
Թրամուէյ		»	277 1/2
Բուժէլի երկաթուղի		Ֆր.	31 75
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ		»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		»	75

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	Գրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 28
Անգլիական ոսկի	»	110 33
Բօլ իմփէրիալ	»	90 22
Քրիմից	»	51 20
Ռուպլի թղթադրամ	»	9 95
» արծաթ	»	79
Ֆիօրին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	107 1
Վէյնոց	»	102 20
Հինգնոց	»	102 10
Մէթալիք	»	98 20
Թաաֆիէ	»	19 25

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 18 փետրվար, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	100 13/16
Օսմ. » Սէրի Գ. բացուեցաւ	13 1/8
» » » գոցուեցաւ	13 1/16
» » » Ա.	20 1/2
» » » Բ.	13 5/8
Օ » » Գ.	13 1/8
Օթօման 1871	69 1/4
փոխառութիւն 1877	80 1/2
Պանք Օթօման	9 1/4
Ռուսական փոխառ. 1873	91 5/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	70 3/4
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	94 1/8
Տայրա Սանիէ	68
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	91 1/2
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 586

Վիէննա, 18 փետրվար, ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	129 —
Օսմանեան երկաթուղի	15 50

Բարիզ, 18 փետրվար, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	107 32 1/2
» » 3 %	78 40
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Գ. բացուեցաւ	13 15
» » » գոցուեցաւ	13 35
» » » Բ.	— —
» » » Գ.	13 05
Օսմանեան երկաթուղի	— —
» Րէժիի բաժնեթուղթք	30 75
Պանք Օթօման	487 50
Գրէտի Լիոնէ	540
» Ֆօնսիէ	1320
Բաժնետոմս Լիոնի	1227 50
Սուէզի ջրանցք	1962 50
Ռուսական 5 % 1877 ի	98 3/4
Իտալական Ռանթ	94 40
Եգիպտական միացեալ	360
Սպանիական (արտաքին)	62 1/8
Բրիօրիթէ Թիւրք	335
5 % Հելլենական	298 75
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 40

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 18 փետրվար, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 ½ %	— —
Օսմանեան քօնսօլիտէ	13 32 ½
Եգիպտական	360

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ԴԻՄԱԿԱՒՈՐ ԵՒ ԱՆԴԻՄԱԿ
Ի ՆՊԱՍՏ
ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՅՈՑ
(Արարատեան, Դպրոցասիրաց—Արեւելեան եւ Կիլիկեան)

Շաբաթ, 14/26 փետր. 1887, երեկոյեան ժամ 3 ½ին
Ի ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ԲԵՐԱՅԻ

ՄՈՒՏՔ ՄԷԿ ՕՍՄ. ՈՍԿԻ

ԱՆԴԱՄՔ ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ
ՏԵԱՐՔ
Մեծ. Ֆօսթըր Մ. Հ. Ընդհ. Տնօրէն Օս. Կ. Պանքայի, Նախագահ
Վսեմ. Նուրեան Յովհաննէս էֆ., Անդամ Պետ. Խորհրդոյ, Դեր-Նախագահ
Մեծ. Ազարեան Փօզէֆ Գանձապետ
» Յովակիմեան Միհրան Քարտուղար
Տեարք
Մեծ. Ասթարճեան Պօղոս
» Բաբազեան Լեւոն Պէյ
» Բասմաճեան Կարապետ
» Գազազեան Համբարձում
» Գավաֆեան Արամ
» Գափամաճեան Կարապետ
Վսեմ. Եուսուֆեան Տիգրան էֆ., Անդամ Վերաքննիչ Ատենի
Մեծ. Զօհրապեան Գրիգոր
» Էսաեան Մկրտիչ
» Թաշճեան Սարգիս էֆ.
» » Յակոբ
» Թօփալեան Գէորգ
» Ինճէեան Միհրան
Վսեմ. Խումարեան Կարապետ էֆ. Անդամ Վճռաբեկ Ատենի
Մեծ. Կիւլպէնկեան Կիւլպէնկ
Վսեմ. Հալաճեան Բարսեղ էֆ.
» Մաքսուտ Սեպուհ »
» Մինիր Պէյ, Ընդհ. Քարտուղար Առեւտրական և Հանր. Շինութեանց Նախարարութեան
» Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ., Իրաւախորհրդական Բ. Դրան
» Ջայեան Իլիաս էֆ. Օժանդակ Խորհրդական Արտ. Գործոց Նախարարութեան
Մեծ. Պալս, Տնօրէն «Օրիէնթ» Հիւրանոցին
» Պէրպէրեան Պետրոս էֆ.
Վսեմ. Աստեր) Տը Զունդ Ա.
Մեծ. Սըվաճեան Կարապետ էֆ.
» Սմպաթ Փ., Հաշուեքննիչ Օս. Կայս. Պանքայի
» Տէմիրճիպաշեան Սեպուհ
Վսեմ. Տիւսապ Փաշա
» Փորթուգալ Միքայէլ էֆ., Նախագահ Բարձ. Ատենի Մաքս. Վերաքննութեան

ԴՊՐՈՒԹԻՒՆ
ԿԱՄ
ՁՐՈՒՑԱՏՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՏ
ՈՒՍՄԱՆ
ՖՐԱՆՍԱՑՒՈՑ ԼԵԶՈՒԻ

Ի ՊԷՏՍ
Վարժարանաց եւ ինքնիւ ուսանողաց

ԳՈՐԾ
ԷՄԻԼ ՕԹԹԻՑԻ
Փոխադրեաց ի Հայ ի Գերմանացի բնագրէն
Ե. Տ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Մինչեւ ցարդ Հայ դասատանց մէջ գաղղիարէն լեզուն օգտակար եւ դիւրին եղանակաւ Հայ ուսանողաց սովրեցնելու համար մեծ հոգ կը տարուի. եւ յանմոց ի գաղղիագիտաց սոյն լեզուն դիւրամատչելի ընելու եղանակին համար մի քանի գրքեր հրատարակեցին որք են գերմանացի գրականութեան մէջ գտնուող ընտիր հեղինակներու գործքերէն Օլէնտորֆին եւ Անի ոճն։

Եղնիկ էֆ. տէր Յովհաննէսեան տեսնելով որ սոյն լեզուն աւելի եւս դիւրամատչելի ընելու համար աւելի յարմար դասագիրք մը կը պակսի, ձեռնարկեց եւ վերածեց Էմիլ Օթթոյի ձրուցատրական նոր մեթոտն որ իւր տեսակին մէջ եզական է, եւ որ միշտ վառ կը պահէ ուսանողին եռանդը. գրուած է գողտրիկ ոճով և դիւրուսոյց եղանակաւ, ինչպէս նաեւ գիտական, պատմական եւ բանաստեղծական հրահանգիչ օրինակօք եւ բացատրութեամբ։

Սոյն դասագիրքը կ'ուսուցանէ Ֆրանսական լեզուն կարճ միջոցի մէջ անսխալ արտասանել, հասկնալ, գրել եւ խօսիլ։ Ամբողջ գործն երկու մաս է եւ 66 դասէ կը բաղկանայ. իւրաքանչիւր դաս իւր կանոններուն հրահանգները, բառերն եւ զրուցատրութիւնք միանգամայն կը բովանդակէ։ Երկու մասերն ալ հրատարակուած են։

Գործոյն պարունակութեան հետ կանոնաց աւանդման թէ Հայ եւ թէ Ֆրանսական ոճից եւ ասացուածոց ճշգրիտ մեկնութեանց մասին թարգմանչին տարած փոյթը գիտնալով՝ ձեռնարկեցինք սոյն գործոյն հրատարակման, վստահ լինելով թէ այս դասագիրքն մեծ ընդունելութիւն պիտի գտնէ Հայ ուսանողաց կողմանէ։

Ա. մասին գինն է Պոլսոյ եւ շրջակայից համար 8 ղրշ., իսկ հեռաւոր երկրաց համար 10 ղրշ.։

Բ. մասը կանխիկ վճարողաց համար 8, իսկ յետ հրատարակութեան գնողաց համար 10 ղրշ. է։

ՅՈՎՍԷՓ ԳԱՒԱՖԵԱՆ
3—4

ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՄԱՍԻՍի նախորդ թուովն հաղորդեցինք թէ՝ Կովկասեան կառավարութիւնը կրթական օրինաց ծրագիր մը առաջարկած է Բեդերսպուրկի կեդրոնական կառավարութեան, որոյ համեմատ Հայոց դպրոցներու ուսուցիչք պարտաւոր լինին այսուհետեւ վկայական ունենալ Ռուսաց Սեմինարիաներէն. այս լուր զոր հաղորդած էինք վերապահութեամբ, դժբաղդաբար հաստատութիւն գտնելու վրայ է։ Տփղիսէն մեզ կը հաղորդեն որ Վեհ. Կաթողիկոսը կառավարութեան կողմանէ պաշտօնապէս թուղթ ստացած է թէ այսուհետեւ Հայոց դպրոցներու ուսուցիչք պարտաւոր լինին վկայական ունենալ Ռուսաց Սեմինարիաներէն։

Ռուսաց Սեմինարիաներն երկու կարգ են. առաջին՝ Հոգեւոր Դպրանոց, երկրորդ՝ Վարժապետանոց, որք կը կոչուին Ուչիթելսկայա Սեմինարիա. այս վերջիններէն է որ հայ ուսուցիչք վկայական ունենալու պարտական են։ Նոր օրինաց գաղտնի նպատակն յայտնի է։ Հայ ուսուցիչները կարող չեն այժմ վկայական ստանալ Ռուսաց վարժապետանոցներէն։ Այդ վկայականը ձեռք բերելու համար հայ ուսուցիչք պարտական են կա՛մ քննութիւն անցունել վարժապետանոցին մէջ կամ մտնել վարժապետանոցն. ո՛չ մին եւ ո՛չ միւսն հնարաւոր է։

Հայ ուսուցիչները նիւթական կարողութիւն չունին մտնել Ռուսաց վարժապետանոցներն եւ բաւական ատեն անդ ուսանիլ ռուսերէն լեզուաւ զանազան ուսումներ։ Նոյն իսկ եթէ ունենան նիւթական միջոց՝ որով կարենան աշակերտիլ, դարձեալ շատ բնական է որ վարժապետանոցներու տեսչութիւնները մեծամեծ դժուարութիւններ յարուցանեն անոնց դէմ։

Հայ ուսուցիչները կարող չեն քննութիւն անցունել ռուսերէն լեզուաւ, վասն զի ինչ որ նոքա կ'աւանդեն Հայոց դպրոցներու մէջ՝ հայերէն լեզուաւ է. հետեւաբար պարտականութիւն մը չունին խորունկ կերպով գիտնալ ռուսերէնն, եւ քանի որ քաջ չեն գիտեր ռուսերէնն, յայտնի է որ ո՛չ քննութիւն կրնան անցունել եւ ո՛չ վկայագիր ստանալ։

Եւ հետեւութի՞ւնն։ Հետեւութիւնն այն պիտի լինի որ հայ ուսուցիչներն անմիջապէս պիտի ճամբուին Հայոց դպրոցներէն եւ ռուս ուսուցիչներ պիտի յաջորդեն նոցա։ Հայոց դպրոցներու փակման երկրորդ տպագրութիւնն է այս։

Ի՞նչ կ'ընէ Կաթողիկոսն եւ Էջմիածին, երբ այսպիսի մեծ վտանգներ կը սպառնան Ռուսիոյ Հայոց։ —Նախորդ թուով ըսինք թէ ինչ կ'ընեն։ —Ի՞նչ կ'ընեն Թուրքիոյ Հայք իրենց Պատրիարքովն ու Վարչութիւնովն հանդէպ այս մեծ վտանգներուն։ Զայդ ալ կ'ըսենք յաջորդ թուով։

(Մ—ի)

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ
ԿԱԼԱԹԷ

Կալաթէին Յոյն դիցաբանութենէն փոխառութեան նիւթ մ'է՝ բայց Օֆֆէնպախեան ազատութեամբ։

Պիգմալիոն (կը խնդրուի որ Բերայի համանունն վաճառականին հետ շփոթութիւն չծագի) Պիգմալիոն արձանագործը անդրի մը շինած է անոր վրայ համայն հանճարը թափելով և ինչպէս ամեն քաջ արուեստագէտ իւր գործոյն սիրահարած է։ Իւր սէրը տարփանաց փոխուելու համար ոչ այլ ինչ պէտք է բայց թէ կարենայ անշունչ վէմին ոգի ազդել։ Ուստի երեւակայեցէք ինչ ծեծ ու փեսով կը փնտռէ տնէն Միդաս ամենահարուստ և նոյնչափ տգեղ վաճառականը որ կուգայ իւր դրամին փառահացեալ այն արձանը գնելու՝ վասն զի կ'ուզէ շնաշխարհիկ զարդ մ'աւելցնել իւր պարտէզին։ Պիգմալիոն Աստղիկն կ'աղերսէ. այս դիւրամատոյց աստուածուհին անոր հայցուածոց զիջանելով կ'ոգեւորէ զանդրին։ Բայց հազիւ կենաց ջերմ արիւնը կ'սկսի հոսիլ անոր երակաց մէջ՝ Կալաթէ ամեն կանացի քմական հաճոյքը կ'սկսի ցուցնել, մինչեւ իսկ Պիգմալիոնին գեղեցիկ Կանիմէդ գերւոյն սիրահարելով։ Ի զուր եղկելին Պիգմալիոն ամեն բան յանձն կ'առնու Կալաթէի սէրը ստանալու համար. այնչափ անտարբերութիւն կը տեսնէ անոր վրայ որ յուսահատութեան մէկ վայրկենին մէջ կը խնդրէ Աստղիկէն որ նորէն վիմացնէ զայն. այս երկրորդ հայցուածն ալ կատարուած տեսնելու թշուառութիւնը կ'ունենայ։

Մասէի երաժշտութիւնը կորովի է քան զուարթ, և ըստ ամենայնի պատշաճ նիւթոյն. —կը տեսնուի անոր վրայ վերջին աստիճան նրբականջ ժողովրդեան մ'առջեւ երեւալու երկիւղալից խնամքը։ Ներածութիւնը նշանաւոր հատուած մ'է, մանաւանդ սրնգի մեներգը զուգակցութեամբ համայն նուագախմբին։ Աքանչելի է մանաւանդ գինւոյ գեղօնն Բ. արարուածին մէջ՝ երբ Կալաթէ առաջին անգամ ճաշակելով զայն կ'աղաղակէ.

Լեցո՛ւր լեցուր ինձ զայդ բաժակ
Հոսի՛ նեկտարն այն երկնային.
Ամեն ցնորք ամեն կսկիծ
Այդ հոսանաց մէջ ընկղմին.
Լեցուր լեցուր՝ և զմայլիմ
Այդ հրաշագեղ հրաներկ գինւով,
Արփւոյ նշոյլ մ'այդ ալեաց մէջ
Կը շողշողի բոց ալիքով։

Ներկայացումը ամեն դրուատեաց արժանի էր։ Պ. Լամարշ (Պիգմալիոն) շատ ընտիր կերպով ցուցուց իւր ձեռակերտին սիրահարեալ արուեստագէտն. իւր կորովի ձայնը բուռն և խոր զգացմանց քաջ թարգման մ'է։ Բայց ի՞նչ կրնանք ըսել Տիկին կամ Օրիորդ Ասելմանի ներկայացման վրայ։ Մայրաքաղաքիս համար բաղդ մ'է այսպիսի հրաշալի արուեստաւոր մը։ Իւր ձեւերով կը տիրէ թատերաբեմին. իւր ներդաշնակ և յստակ ձայնն ամբողջ նուագախմբին վրայ կը լսուի։ Ի՛նչ դայլայլներ, ի՛նչ հատանք ներդաշնակութեան որ կը յափշտակէին ունկնդիրս և ի՛նչ արուեստ։ Երաժշտական նուագաց ամենէն անփորձ ականջներն իսկ թող գիտեն թէ ինչ տարբերութիւն կայ երգի մը նշանակութեան մէջ երբ նոյն նուագն ինքն և ուրիշ դերասան մ'երգէ, նոյն իսկ ամենէն քաջերէն։ Ասոր համար կը փափագինք որք երաժշտասէրք փութան անոր մեկնելէն առաջ վայելել այսպիսի [illegible] մը որ հազիւ երբեք կ'անցնի մեր մթնոլորտէն։ Հանդիսատեսք եռանդագին ծափահարութեամբք կրկնութիւն խնդրեցին իրեն երբ երգեց նա դիւրասահ գեղգեղանօք.

Լեցուր լեցուր ինձ զայդ բաժակ,
Հոսի՛ նեկտարն այն երկնային . . .

25 ՐԴ ԹԻԿՆԱԹՈՌ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 25 Յունվ.

Նիւ Եորքի Հայ գաղթականութիւնն չորս օր առաջ ունեցաւ դառն կորուստ մը յանձին ծաղկահասակ երիտասարդի մը, որ այս գաղթականութեան գեղեցիկ ծաղիկներէն և զարդերէն մին էր։ Պ. Համբարձում Ջէօմլէքճեան երկու շաբաթու անողոքելի հիւանդութենէ մ'ետքը կնքեց իւր մահկանացու կենաց ընթացքն այս ամսոյ 22 ին գիշերին ի խոր սուգ համակելով իւր միակ եղբայրն եւ բոլոր ազգականներն ու շատ օտարականներ որոց ծանօթ և սիրելի էր։

Պ. Համբարձում երբ երկու շաբաթ առաջ առ երեւոյթս թեթեւ տկարութիւն մը զգալով փորագրչական գործարանին մէջ՝ ուր կ'աշխատէր, կը դառնայ տուն, եւ կը նեղուի մերթ սաստիկ ջերմէ և մերթ պաղէ։ Իւր սիրելի եղբայրն եւ բնակած տան մարդիկն ամեն հոգ եւ խնամ կը տանին երիտասարդին հանգստեան համար, և անմիջապէս կը հրաւիրուի Հայ բժիշկ մը, Տօքթօր Մ. Տատրեան, դարմանելու հիւանդը։ Բժշկին դեղերն ու դարմաններն ի սկզբան անդ կ'ըլլան արդիւնաւոր, և հիւանդին վիճակը կը սկսի բարւոքիլ ըստ բաւականին, եւ յուսոյ կը լցուին սիրտերն բոլոր բարեկամաց և ծանօթից՝ որ կը գուրգուրային Համբարձումին վրայ, և պատրաստ էին ամեն ծախք և զոհողութիւն ընել երիտասարդին պատուական կեանքն երկարելու, եթէ հնար էր։ Հայոց մէջ կը տարածուի իրենց սիրելի ընկերին հիւանդութեան լուրն, եւ ամեն կողմէ սիրոյ և համակրութեան նշաններ ցոյց կը տրուին և որտաբուղխ մաղթանքներ կ'ըլլան վասն պաշտպանութեան սիրեցեալ հիւանդին կենաց։ Երկրորդ շաբթուն սկիզբներն յանկարծ կը ծանրանայ երիտասարդին վիճակն, և նոր ու անողոքելի հիւանդութեան մը մահաշուք նշանները յերեւան կուգան. Երիտասարդն սկիզբէն բռնուած էր տեսակ մը ժանտատենդէ, և յետոյ թոքատապ (pneumonie) կը խառնուի աւելի հիւանդութեան դրեթէ բոլորովին բառնալով առողջութեան յոյսը։ Այս քաղաքին մէջ ներքին գործարանաց հիւանդութիւնները դարմանելու մասին ճարտարագոյն բժիշկներէն մին, Բրոֆէսէօր Լումիս, բժշկական խորհրդակցութեան կը հրաւիրուի, և կը հաստատէ հիւանդութեան ծանրութիւնն, թէեւ բոլորովին յուսահատ չը թողուր հիւանդը դարմանող բժիշկը, հիւանդին եղբայրն, ազգականներն և բարեկամները։ Ամեն հնարաւոր հոգ և խնամ կը տարուի. եղբայրն և մարդասէր տիկնայք և տեարք այն տան՝ ուր կը բնակէին երկու եղբարք, իրենց հանգիստը և քունը զոհելով գիշեր ցերեկ կը հսկեն հիւանդին անկողնոյն բոլորտիքը, չը թողլով բան մը պակաս անոր ցաւերը մեղմելու և հանգստեան ու առողջութեան նպաստելու։ Յունվ. 22 ին, շաբաթ երեկոյ, Հայկական Միութեան ընդհանուր ժողովոյ մէջ Տր. Տատրեան խորին ցաւով կը յայտարարէ թէ հիւանդին վիճակն անյոյս էր. Ներկայ ընկերք սաստիկ կը յուզուին լսելով բժշկին այս յայտարարութիւնն, և շատերուն աչուըները կը լցուին արտասուօք։

Ոչ ոք կ'ուզէր հաւատալ թէ այսպէս շուտ պիտի խամրէր Հայկական գաղթականութեան այս գեղեցիկ ծաղիկն որ կը փայլէր արդարեւ վարդի գեղով և համեստ մանուշակի մը բոյրն ունէր։ Ժողովոյ մէջ սրտագին մաղթանք եղան, և բոլոր ընկերք, որ իբրեւ կրտսեր եղբայր կը սիրէին բարեհամբոյր Համբարձումը, գոգցես մահուան հրեշտակին հետ կը կռուէին իրենց սիրելին անոր ձեռքէն կորզելու համար։ Բայց, աւա՜ղ, մինչ ժողովոյ մէջ այս մաղթանք կ'ըլլային, մինչ ընկերք բողոք կը բառնային գոչելով թէ չէին կրնար օտար հողոյ յանձնել ծաղկահասակ երիտասարդն, Համբարձում աւանդած էր վերջին շունչն և ննջած էր ի քուն յաւիտենական։ Քիչ մ'ետք հասաւ գոյժն, և Ատենապետը կարի յուզեալ յայտարարեց թէ Համբարձում ոչ եւս էր։ Խորին լռութիւն տիրեց ժողովոյ սրահին մէջ, ամենուն աչուըներէն սկսան հոսիլ արտասուաց կաթիլներ, բերանները լռեցին, բայց ընկերաց դէմքերը կը յայտնէին թէ ո՛րչափ կսկծալի էր տպաւորութիւնը զոր ըրաւ այս անակնկալ գոյժն ամենուն վրայ։ Ժողովը ցրուելէ առաջ որոշեց հանգուցելոյն եղբօր քով ղրկել ընկերներէն երկու անձ Հայկական Միութեան կողմանէ պաշտօնապէս ցաւակցութիւն յայտնելու դառն կորստեան համար։ Որոշեց նաեւ որ Միութեան Գործադիր Ժողովն հետեւեալ օրը նիստ ընէ այս սիրելի ընկերին յուղարկաւորութեան հանդէսն որչափ հնար էր շքեղ կերպով կատարելու մասին հարկաւոր տնօրինութիւններն եւ կարգադրութիւններն ընելու համար։

Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ մեծ հանդիսիւ ի շնորհս կարգադրութեանց Գործ. Ժողովոյ և բարեկամաց։ Հանգուցելոյն մարմինը դրուած էր գեղեցիկ մետաքսի մը մէջ ըդգեցեալ այնպէս վայելչութեամբ որ կարծես թէ Համբարձում կը պատրաստուէր ոչ թէ թաղուելու այլ փեսայանալու։ Տանը սրահն ուր էր դագաղը սգոյ քօղերով զարդարուած էր, և դագաղի վերեւն և շուրջը դրուած էին հինգ գեղեցիկ ծաղկեփունջեր, իսկ դագաղին վրայ Համբարձումի գեղեցիկ պատկերը։ Ծաղկեփունջերէ մին ղրկուած էր Նիւ-Եորքի Հայկական Միութեան կողմէ, և կը կրէր անգլիերէն լեզուաւ Միութեան անունն։ Ուրիշ փունջ մը ղրկուած էր Ճէրզի-Սիթիի Հայկական Միութեան կամ այն տեղի Հայերուն կողմէ. երրորդն՝ հանգուցելոյն մասնաւոր բարեկամ քանի մը Հայերու կողմանէ, չորրորդն Ամերիկացի տիկիններու և օրիորդներու կողմանէ, հինգերորդը Փորագրչաց Միութեան կողմանէ։ Յուղարկաւորութեան ժամանակ որոշուած էր յետ միջօրէի ժամ երկուքուկէս։ Որոշեալ ժամանակէն առաջ Նիւ-Եորքի, Պրուքլինի և Ճէրզի-Սիթիի հեռաւոր կողմերէն, ինչպէս և Սթէյթըն-Այլընտէ աւելի քան եօթանասուն Հայեր և Ամերիկացիներ եկած էին իրենց վերջին յարգանքը մատուցանելու հանգուցելոյ յիշատակին։ Ժամն երկուքը քառորդ անցած էր երբ Նիւ-Եորքի Հայկական Միութեան Ատենապետը, Տր. Ա. Այվազեան, կարի յուզեալ և յարտասուս համակեալ, եկաւ կեցաւ հանգուցելոյն ծաղկապսակ դագաղին գլուխը, նայեցաւ պահ մը մահուան խորշակէն խամրուած ծաղկին, նայեցաւ պահ մը ծաղկեփունջերուն, և երբ ակնարկ մ'ալ նետեց հանգուցելոյն գեղեցիկ պատկերին որ կը կենար դագաղին վրայ, փղձկեցաւ և հեկեկանօք սկսաւ խօսիլ համառօտ դամբանական մը յիշելով հանգուցելոյն բարեմասնութիւններն։ Երբ Տր. Այվազեան Պ. Համբարձումի կանուխ որբացեալ վիճակը նկարագրեց, բոլոր սրահին մէջ անթաց աչք չմնաց, և երբ ըսաւ թէ Համբարձումի գեղեցիկ դէմքին վրայ կ'երեւէր միշտ ժպիտ մը խառն տրտմութեամբ, այն տրտմութիւնն էր որբի մը տխրութիւնն որ ստուեր կը ձգէր անոր երեսին վրայ, իսկ ժպիտն էր անոր մաքուր սրտին և անմեղ ոգւոյն ցոլացումը. հեկեկանօք լցաւ սրահը։ Դամբանականէն անմիջապէս ետքն սկսաւ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը։ Բոլոր Հայերն իրենց վերարկուներու կուրծքին վրայ սեւ ու սպիտակ խառն ժապաւէններ կը կրէին ի նշան սգոյ. դագաղին քովէն քալելու համար յատուկ հայ երիտասարդներ պատրաստուած էին, որ կը կրէին սեւ շղարշներ իրենց թեւոց վրայ. սգազգեաց տիկնանց մէջ էին Ազնուուհի Տիկնայք Յակոբեան և Մութաֆեան. Տիկին Յակոբեան Խասգիւղցի բարեկիրթ և բարեսիրտ Հայուհի մը, Տիկին Մութաֆեան Ամերիկուհի մը որ Հայու հետ ամուսնացած է և իբրեւ Հայ մասնակից է Հայոց թէ՛ ուրախութեան և թէ՛ ցաւոց։ Յուղարկաւորք քանի մը փողոց հետեւ ընկերացան դագաղին, և ապա ինը կառքեր գնացին մինչեւ գերեզմանատուն՝ որ աւելի քան մէկ ժամ հեռի էր հանգուցելոյն բնակութեան տեղէն։ Վերոյիշեալ երկու Տիկնայք, ինչպէս նաեւ ուրիշ տիկիններ և օրիորդներ ընկերացան դագաղին կառքին մինչեւ գերեզմանատուն։ Գերեզմանատան եկեղեցւոյ մէջ համառօտ պաշտօն մը կատարուեցաւ, և ապա դագաղը տարուեցաւ յատկապէս պատրաստուած գերեզմանը Պ. Համբարձումին մարմինը դրուելու իւր հանգստեան վերջին տեղը։ Գերեզմանին վրայ Տր. Այվազեան դարձեալ քանի մը խօսք խօսեցաւ ի մխիթարութիւն հանգուցելոյն սգազգեաց եղբօր, և ըսաւ թէ հող հողին կը յանձնուէր Համբարձումին մարմինը միայն, իսկ անոր անմեղ ոգին սլացած էր ի յաւիտենականութիւն, և անոր բաղցր յիշատակը կը մնար բոլոր իւր ծանօթներու մտաց մէջ՝ ուր երկար ատեն պիտի պահուի երկիւղածութեամբ։

Այսպէս մեծ հանդիսիւ կատարուեցաւ Հայ երիտասարդին յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը։ Շատ Հայեր որ երկար տարիներէ հետէ այս երկիրը կը գտնուին, կ'ըսեն թէ մինչեւ ցարդ Հայու մը յուղարկաւորութեան հանդէսն այսչափ շքեղ և այսչափ կանոնաւոր կերպով չէր եղած։ Արդարեւ գովելի է Նիւ Եորքի, Պրուքլինի և Ճէրզի Սիթիի Հայոց սէրն որ այսպիսի տխուր պարագայի մը մէջ յայտնուեցաւ։ Գրեթէ բոլոր Հայերն իրենց գործերը թողլով հեռաւոր տեղերէ եկած էին իրենց վերջին յարգանքն և սէրը ցուցընելու, և շատերը տուին ո՛չ միայն իրենց ժամանակն այլ և ըրին դրամական զոհողութիւն։ Պ. Համբարձում Ջէօմլէքճեան էր բնիկ Իւսկիւտարցի, շատ ազնիւ և համեստ երիտասարդ մը։ Հազիւ քսաներկու գարուններ պճնած էին զնա գեղով և շնորհօք։ Իբր երեք տարի առաջ եկած էր Նիւ Եորք, ուր իւր եղբօր հետ կ'զբաղէր փորագրչութեամբ։ Կանուխէն զրկուած էր հօր և մօր գորովանքէ, և անոր դէմքին վրայ բան մը կարծես կ'ըսէր ամենուն թէ որբ մ'էր, և իբրաւունք ունէր սիրոյ և համակրութեան ամենուն որ գիտեն սիրել բարին և գեղեցիկը։ Չը կայ հոս Հայ մը որ չը սիրէր զՀամբարձում, և բոլոր իւր գործակից օտարականներն կը սիրէին զնա իբրեւ եղբայր։ Պ. Համբարձում օտարական էր հոս, որբ էր, բայց չը մեռաւ իբրեւ օտարական, և չը թաղուեցաւ իբրեւ որբ։ Եղբօր և ազգականներուն սէրը, ծանօթ ամերիկացի տիկիններու և պարոններու ծնողական հոգածութիւնն և խնամք, բժշկին դեղերն ու դարմանները կարող չեղան յաղթել դժնդակ ախտին. բայց մահն իսկ, բոլոր իւր զօրութեամբ կարող չէ ջնջել ազնիւ երիտասարդին բարի յիշատակն իւր ազգականներուն և ծանօթներուն միտքէն։ Ցերկնից մխիթարութիւն կը մաղթենք հանգուցելոյն միակ եղբօր՝ Պ. Գրիգոր Ջէօմլէքճեանի։

* * *

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

(ՉԻՆԱԿԱՆ ԵՐԿՈՒ ԱՌԱԾՆԵՐ)

Երբ սուրը ժանգոտած է, արօրը փայլուն, բանտերը դատարկ, շտեմարանները լեցուն, տաճարներու սանդուղքը մաշած, դատարանաց սանդուղքը խոտով ծածկուած. երբ վերջապէս բժիշկներն հետիոտն կ'երթան, հացագործները ձիով եւ դրագէտները կառքով, —յայնժամ կայսրութիւնը բարօրութեան մէջ է։

* * *

Եթէ կ'ուզես, բնակէ այն թաղին մէջ ուր կը բնակի թշնամիդ, այն փողոցին մէջ ուր կը բնակի հակառակորդդ, այն տան մէջ ուր կը բնակի ընկերդ, սակայն միշտ հեռու բնակէ մտերիմ բարեկամէդ։

(ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ)

Ամերիկեան մանրավէպ.

Շոգենաւ մը Նիւ-Եորքէն կը հեռանայ սրընթաց, երբ առաջակողմէն կ'արձակէն մահաձայնոյր աղաղակը.

—Մա՛րդ ինկաւ ծովն։

—Ստո՛պ, կը գոչէ նաւապետն։

Յետոյ դառնալով նաւուն հաշուակալին, կը հարցնէ.

—Վճարա՞ծ է իւր անցագինը։

—Այո՛, կը պատասխանէ գանձապահը։

—Ճամբա՛յ ելէք, կը գոչէ նաւապետն։

Եւ շոգենաւը կը շարունակէ իւր ուղին։

Մարդ մը մէկ ոտքը կ'անցունէ կամուրջի մը վանդակէն՝ ինքզինքը ծովը նետելու համար։

Ոստիկան մը նոյն միջոցին կը բռնէ զայն։

—Թշուառակա՛ն, կ'ըսէ, ինչ կ'ընես։

—Մէկ փարա չունիմ . . .

—Ծնողք, ազգական չունի՞ս։

—Ինչո՞ւ չէ. կին մ'ունիմ, որ նաեւ հարուստ է . . .

—Անոր հետ գնա ապրէ։

Միւսն, ինքզինքն ազատելով ոստիկանին ձեռքէն, ծովը կը նետուի գոչելով.

—Շնորհակա՛լ եմ, դեռ այդ աստիճան յուսահատած չեմ։

Ամուսնալուծութիւն։

—Հաստատուած է, դատաւորն կ'ըսէ երիկմարդուն, թէ դուք գիշերները դուրսը կ'անցունէիք, թէ խստութեամբ կը վարուէիք ձեր կնոջ հետ և թէ շատ անգամ չարաչար կը ծեծէիք զայն։ Այո՛, կը ծեծէիք քսան և հինգ տարեկան կին մը։

Կինն, որ դատարանին մէջ կը գտնուի և գլուխը ձեռներուն մէջ առած կը հեծկլտայ, յանկարծ ոտք կ'ելնէ և վշտութեամբ կ'ըսէ.

—Քսան եւ չորս տարեկան եմ, տէր նախագահ։

Զգալով իւր վերջին ժամուն մօտենալը, ծերունի մը կ'ըսէ իւր կնոջ.

—Հագի՛ր ամենէն գեղեցիկ հագուստդ և դի՛ր ամենէն գեղեցիկ զոհարեղէններդ։

—Ինչո՞ւ համար, բարեկամս։

—Որովհետեւ, քեզ այդքան գեղանի տեսնելով, Մահը թերեւս նախամեծար պիտի համարի իմ տեղս զքեզ առնուլ տանիլ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԳՈՀԱՐՔ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
Երկասիրեաց
ՅԱԿՈԲ Գ. ԷՏԻԼԵԱՆ

Սոյն գործ՝ որ կը պարունակէ ընտիր մտածումներ եւ ասացուածներ քաղեալք յամենայնէ որ ինչ գեղեցկագոյն արտադրած են ամեն ժամանակաց եւ երկրաց, ու մասնաւորապէս Ֆրանսայի գրական մեծ փառքերն, որպէս Հոմեր, Վիրգիլ, Պասքալ, Ռուսօն, Մալէրպ, Տանդէ, Շէքսփիր, ևն. ևն. իրաւամբք արժանի է ազգային բանասիրաց ուշադրութեան։

Կրնամք վստահաբար յանձնարարել միանգամայն բարձրագոյն դասուց աշակերտաց սոյն կարեւոր երկրի գործածութիւնն որ ոչ միայն պիտի նպաստէ նոցա գրական ճաշակի ազնուացման, այլ և պիտի ընծայէ ոսկեղէն բանալին այն ամեն գեղեցիկ ասացուածոց՝ որք իրաւամբ կը նկատուին ընթացիկ գրականութեան [illegible]։

Կեդրոնատեղին է միայն, Պոլիս, կամուրջի գլուխն, Օսմանեան Գրատունն, եւ կը վաճառի ի գին 10 ղրուշի։ 12—12

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐԱՄԵԱՆ

Գրավաճառ ի Պոլիս, Համիտիյէ ճատտէսի թիւ 34 Պատիւ ունի ծանուցանել թէ այսուհետեւ կը գտնուի

Ի Գրատուն Գ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Պոլիս Սուլթան համամ փողոց թիւ 12, և կը խնդրէ իւր յաճախորդներէն, թղթակիցներէն եւ բոլոր հասարակութենէն որ բարեհաճին իրենց յանձնարարութիւնները, ամեն տեսակ գրքի եւ դպրոցական պիտոյից, յղել յիշեալ գրատունն։ 6—6

ԺԱՆ ԲՍԱԼՏԻ.— ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, Նոր բացուած Բերայի Մեծ փողոց, 127, և ի Գալէ-Գաբու, կալաթայի աշտարակին դիմաց և Եազըճը փողոցին քով, Թիւ 657.— ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, Նոյն փողոց Թիւ 657, 659, 661, 663.— ԱՄԷՆ տեսակ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ.— ՇՔԵՂԱԿԵՐՏ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ամեն ճոխութեամբ և կատարելութեամբ.— Ամեն տեսակ ԿԵՐԱՍՆԵՐ.— Սրահներու համար ամեն տեսակ աթոռներ, գահաւորակներ, թիկնաթոռներ, աթոռներ.— Ամեն տեսակ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ և հազար տեսակ ուրիշ կարասիներ.— ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ալ կ'ընդունուին, կարճ պայմանաժամի համար.— ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ.

Նոյն Ջէփոթէլ ԲՍԱԼՏԻ ԵՂԲԱՐՑ վաճառատան հետ։

ՀԱՐԲՈՒԽԻ ԵՂԱՆԱԿ

Հարբուխը, եթէ լաւ չխնամուի, կրնայ յառաջ բերել կուրծքի ամեն տեսակ հիւանդութիւններ, որոց առաջքն առնուլ սակայն այնքան դիւրին է։ Արդարեւ, քսան տարուան փորձառութեամբ ապացուցուած է թէ Հէնրի Միւր Բատ դ'Էսքարկօ և Սիրօ դ'Էսքարկօյի գործածելով, ամենէն յամառ հարբուխն ընդհուպ կ'անհետանայ իւր ամեն գէշ հետեւանքներով։

Այս պատրաստութիւնք կը գտնուին ամեն լաւ դեղարանաց մէջ, և մեծաքանակ վաճառմունք տեղի կ'ունենան ի Դեղագործական Մթերանոցն, Կալաթայի Մեծ փողոց, 35։

ԻԼԱՆ
ՇԷՀԻՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Տէրսաատէթ վէ պիլճումլէ սէլէսէտէ վագը մասարուֆ սուլար իլէ գօթրալար վէ գիւպհիյէ րուսումը վէ տահրէի էմանէթ բաղուչէլէրը վէ տէվաիրը պէլէտիյէ տախսիլտարի չէքիլէր վէ քիրէճ բէտէլի վէ սաիր րուսումաթը միւթէֆէրրիգա, իւչ եւէլ իւչ սէնէսի մարթը իպթիտասընտան չուպաթը նիհայէթինէ գատար պիր սէնէ միւտտէթ իտարէ օլունմագ իւզրէ չէրաիթը մալումէ իլէ պիլ միւզայէտէ թալիպլէրինէ իհալէ օլունաճաղընտան, վէ պունլարտան սուլար րուսումընըն գարարը գաթ'ի իճրա չուպաթըն օն սէքիզինճի չարշէնպիհ վէ գօթրալար վէ գիւպհիյէ րուսումընըն եիրմի իւչիւնճիւ բազար իրթէսի վէ բաղուչէճիլէր վէ չէքիլէր վէ սաիր րուսումաթը միւթէֆէրրիգա եիրմի պէշինճի չարշէնպիհ կիւնլէրի վիրիլէճէկինտէն վէ իրթէսի կիւնլէրի եւզաթ պէչ ըգտամը գապուլ օլունաճաղընտան, թունլարա թալիպ օլանլարըն թէէմմիւնաթ աքչէլէրի իլէ պէրապէր Շէհիր Էմանէթի մէճլիսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

4 շուպաթ 302

2—3

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարընտա ֆէսլի Ջուաֆ թապուրը էֆրատը իչիւն իմալ օլունաճագ ճաֆէ վէ ճէմատան վէ բօթուրտան էպարէթ էլպիսէնին իմալիյէ իւճրէթի օժուզ տէօրթ պուչուգ ղուրուշա թալիպի [illegible] օլուպ չուպաթըն [illegible] պէշինճի բազար կիւնինէ գատար պէտէլ [illegible] միւզայէտէ [illegible] կիւնիւ գատար [illegible] Սէրասքէրի լէվազըմը միւմիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

3 շուպաթ 302
Նո. 18 3—3

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Տիեզերական Ցուցահանդէսէն 1878 է

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

Որ միմիայն տրուած է Արծաթազօծ ոսկերչական գործոց

MARQUE DE FABRIQUE

և ՔՐԻՍԹՈՖԼԻ անունն ամբողջ
Միակ երաշխաւորութիւն
Գնորդին համար

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՍՊԱՍՔ

ՕՊԻՏԱԿ ՄԵՏԱՂԻ ՎՐԱՅ ԱՐԾԱԹԱԶՕԾԵԱԼ

Առանց հոգ ընելու մեզ դէմ մղուած գնոյ մրցման, որ անշուշտ տեսակին յառութեան չնորհիւ կրնայ լինել, միշտ պահած ենք մեր արտադրութեանց կատարելութիւնն և հաստարիմ մնացած ենք մեր սկզբան՝

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳՈՐԾ ԾԱԽԵԼ ԿԱՐԵԼԻ ԵՂԱԾԻՆ ՉԱՓ ԱԺԱՆ

Գնողին միտքն հանդարտ պահելու համար, նմանապէս պահած ենք

ՄԵՐ ԱՊՐԱՆԱՑ ԼԱՒՈՒԹԻՒՆՆ

ինչպէս որ մեր քառասնամեայ փորձառութիւնն անհրաժեշտ ցոյց տուած է մեզ։

Գնողին համար լոկ միակ երաշխաւորութիւն, պէտք է որ ապրանաց վրայ գտնուի գործարանին նշանն և ՔՐԻՍԹՈՖԼ անունն ամբողջ տառերով։

Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ համար մեր միակ ներկայացուցիչներն են ՊՈՐԹՈՂԻ ԵՂԲԱՐՔ, Ի ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ, 354, Բերայի մեծ փողոց, ուր գնողք կրնան վստահ լինիլ, որպէս կ'երաշխաւորենք, թէ մեր անուամբ սոորին ապրանք չկրտի ծախուիլ իրենց,

ՔՐԻՍԹՈՖԼ և ԸՆԿ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՑ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱՍԻՐԱՑ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՀՐԱՒԻՐԵՆՔ

ՏՈՔԹՈՐ Տ. ՎԱՆ ՄՈՆՔՀՈՎԷՆԻ

ՉՈՐ ԲԼԱՔՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

ՋԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

DVM

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՆՇԱՆ

ԱՐԾԱԹԻ ԺԷԼԱԹԻՆՕ-ՊՐՈՄԻՒՐՈՎ

Կեդրոնատեղի · ԷՏՈՒԱՐ ԾԱՆՆԻ, դեղավաճառ,
Ընդհանուր գործակատար Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար,
Հարաճճի խան, Պոլիս, Մըսըր Չարշըի մօտ։

Նոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին լուսանկարչութեան ամեն պիտոյքները։

ՍԻԿԱՐԷԹԻ ՃՇՄԱՐԻՏ **ԾԽՈՂՆԵՐԸ** Պարտին գործածել միմիայն

JOB

կամ բնաւ չծխել

ԺԱՆ ՊԱՐՏՈՒ

Ստորագրութիւն

Jn Bardou

այս նշանով միայն կը չինէ

ՇՆՉԱՌԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐԲՈՒԽ, ՀԱԶ, ՊՐՈՆՇԻԴ, ԴՈՒՄ, ԹՈՔԻ ԲՈՐԲՈՔՈՒՄ, ԹՈՔԱԽՏ, ԱՐՆԵԱՆ ԹՔՈՒՄ յաջողապէս կը դարմանուին

ՏՐ. ՏԸ ՔՕՌԱՊԻ ԳՆԴԱԿՆԵՐՈՎ

Բաղկացեալ Քէռսոյէ Իւղէնով

Փորձուած Բարիզի հիւանդանոցաց մէջ—Ֆրանսական կաճառին ներկայացեալ

Կ. Պոլսոյ մէջ ընդհ. կեդրոնատեղին է Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ կեդրոնական դեղարանն, 244 Բերայի Մեծ փողոց։

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱԼՈՅԾ ԵՐԿԱԹ

ԿԱՆԱՆՉԱԳՈՅՆ (FER BRAVAIS) ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵԱՆ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱԼՈՅԾ ԵՐԿԱԹՆ՝ երկաթախառն բաղադրութեանց ամենազօրաւորն է. օրը մի քանի կաթիլով, քիչ ժամանակի մէջ առողջութիւնն կը վերահաստատուի։

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱԼՈՅԾ ԵՐԿԱԹԻՆ գործածութիւնն ոչ ջղաձգութիւն, ոչ ստամոքսի յոգնութիւն, ոչ Թանչք և ոչ պնդութիւն կը պատճառէ։

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱԼՈՅԾ ԵՐԿԱԹՆ ինքնին համ ու հոտ չունի և չսար ալ ոչ գինիին, ոչ ջրոյն և ոչ որ և է ըմպելեաց՝ որոց մէջ խառնուելով կը գործածուի։

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱԼՈՅԾ ԵՐԿԱԹՆ՝ երկաթախառն բաղադրութեանց ամենէն աժանն է, որովհետև ամբողջ սրուակ մը մէկ ամսէն վեր չափուած կը տևէ. ուրեմն այս դեղին գործածութիւնն՝ օրը մի քանի փարայի կու գայ։

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱԼՈՅԾ ԵՐԿԱԹՆ ակռաները չսևցներ։

Ամեն սրուակի հետ յայտարարութիւն մը կը գտնուի, որ մանրամասն կը նկարագրէ այս պատուական ջրալոյծ երկաթին գործածման եղանակներն։

Գ. Պրավէ իւր հնարած երկաթաջրոյն զօրութիւնն կրնայ երաշխաւորել, երբ սրուակաց վերայ գտնուի իւր ստորագրութիւնն կար մրր Թանաքով։ Մեծ և փոքր սրուակներով կը ծախուի։

Վաճառատեղին է 'ի Փարիզ, BOUTRON & Cᵉ, Rue St-Lazare, 40 & 42.

Կեդրոնատեղիքն են ի Կ. Պոլիս Քիւչիւքեան եղբարք, Գասապեան, Վէնսան Ծաննի, և այլ մի քանի դեղարանք։

ՔՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՌԻԼԱՅԸՆՍ

Մովային ապահովագրութիւն։ –Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Գ. Ժ. Վ. Ուիթըլ, Ուիթըլ խան Պաղչէ-գաբու Պոլիս, կամ Ղալաթիա Մէրթէպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան Թիւ 6։ 507

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ՓԱՓԱՏՕՓՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՑ

Գ. Գ. ՓԱՓԱՏՕՓՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ պատիւ ունին ծանուցանել մեծարգոյ հասարակութեան թէ Լիօնի ամենակարեւոր և լաւագոյն գործարանաց հետ յարաբերութիւն հաստատած լինելով, այս անգամ եւս այլեւայլ տեսակ ընտիր ՄԵՏԱՔՍԵԱՑ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐՈՒ հաւաքում մը ինչպէս նաեւ Փարիզու վերջին նորաձեւութեան վերաբերող նուվէ-Թէ-ներ բերել տուած են յոյժ համեստ և լաւագոյն գներով։

Ցիշեալ վաճառատունները կը գտնուին ի Մեծ-Շուկայ Կ. Պոլսոյ։

Ի Բէզազդէզի-խան	Թիւ 3. 4.
Ի Քիւրքճիւլէր	» 21.
Սանտալ Պէզէսթէնի դուռը	» 34.
Ի Գալփագճըլար պաշը	» 31. 33.

24—36

ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

Լուսնոտութիւն, Իսդէրի, Մկնածրգտութիւն, Ողնածուծի հիւանդութիւնք, Գլխու պտոյտք, Ուղեղի յոգնութիւն, Գլխացաւ, Քնատութիւն ապահովապէս կը բուժին

ՀԷՆՐԻ ՄԻՒՐՒ ՕՇԱՐԱԿՈՎ

15 տարուան փորձառութիւն Բարիզի հիւանդանոցաց մէջ

ԲԱԴ ԵՒ ՍԻՐՕ

Տ'ԷՍԳԱՌԿՕ ՏԸ ՄԻՒՌ

ՀԱՐԲՈՒԽը, կոկորդի և կուրծքի տկարութիւնք, կապոյտ հազն եւս անպատճառ կը բուժէն

Մեծաքանակ կը վաճառուի ի Գեղագործական Մթերանոցն, 35, Մեծ փողոց Կալաթայի։

ՃՇՄԱՐԻՏ ՉԷՂՉ

Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ կ'ծանուցանեն թէ սկսած են գեղչեալ գներով վաճառել իրենց ապրանքները ց'նոր յայտարարութեան։ Զեղչը կը զանազանի, որոյ քանակութիւնը կ'որոշուի և կը զեղչուի առեւտրոյ միջոցին իւրաքանչիւր յաճախորդի գնելիք վաճառաց տեսակի ու քանակութեան համեմատ։

Բազմատեսակ վաճառք ընտանեկան սպիտոյից վերաբերեալ,

Ամերիկեան կահկարասիք, քալօշ և վերարկու պատուական ու դիմացկուն, շատ աժան գներով կը ծախուին,

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ, Եէնի համիի դրան կից, Բէրչէմպէ բազար ի Ղալաթիա։

24, Բէրչէմպէ բազար, Ղալաթիա

ՁՄԻՆԷՆԵՐ

ՏԽՆԵԼՈՑՁՆԵՐ

Ճոխ հաւաքածոյ յախճապակեայ, Թափծոյ երկաթէ և այլ չմինէներու

Միակ կեդրոնատեղի Վիէննայի ՌՈՒԻՖ. ԿԼԻՊԻՐԹ վաճառատան

Հ. ԼԱՆԺ

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

(Պղնձէ, ձուլածոյ և թափծոյ երկաթէ)

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ՁՄԻՆԷՆԵՐ

ԲԷԴՐՈԼՈՎ ՏԱՔՑՈՂ ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ

ԵՐԿԱԹԵԱՅ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ

Ամեն տեսակ գործիք

ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹՔ

Նորագունեան գործանաց

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅՔ

Տատանոցք-կշռորդք-Ցորենի կշռորդ

ԴԱՆԱԿՆԵՐ

Քրիսթոֆլէ ոսկերչական գործեր

32, Մահմուտիէ ճամբու, Ղալաթիա

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ուղղակի կանոնաւորապէս կը բանին Լիվէրփուլի և Արեւելեան գծին.

Անուանք	Թօնիլ	Անուանք	Թօնիլ
Ալճէրիան	2500	Ֆայմօնեան	3700
Ալզիւրեան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրեան	5500
Արագոնեան	3700	Իլլիրեան	5500
Գալաբրիան	6000	Իսդրիան	5500
Գուլկարիան	6000	Լէգալեան	2200
Քարթէլեան	800	Լիբուրեան	2500
Ցայրենեան	2000	Լիգուրեան	800
Տաւրոս	700	Օլիմբոս	700
Էճիբդոս	3700	Բերսիան	3800
Ֆարզիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆենիսիան	3700	Վիրճինիան	6800

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՕՆԹԷՆ

Գործակալ

Թիւ 34, 35, 36, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրբուլ

512

Ց. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՅՊԸՂ ՀԱՌԻՋ

ՖԻՆ ԱՆՃԸԼԱՐ ՅՕԿՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼՍՈ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենաներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն

ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ, վաճառականական եւ

ԱՅՑԵՏՈՄՍԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Ցաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը Թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօղուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր Թուղթ, գրիչ, տումարք, պայուսակ, գրապանակ եւ եւ։

ՓԱՓԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրփուլէ, Միջերկրականի և Օտեսայի գծին կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թօնիլ	Նաւապետք
Ալյս Յօֆիս	3,000	Գրէյ
Արաբեան	2,500	Պոմպըր
Ալճերիա	2,500	Գրուիքշանկ
Լոմպարտիա	2,500	Ռոյլց
Մասեդոնիա	3,500	Մուլ
Բոլմէյիա	2,800	Ֆօթըրինկ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և համաստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ՓԱՓԱ ԵՒ ԸՆԿ. Գործակալք

513

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամէն շաբաթ մ'անգամ կը բանին Լիվէրփուլի և Միջերկրականի գծին.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եօրքի, Պոսդոնի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամեն կողմերուն համար, նմանապէս Հավրի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսդրի, Պրատֆորտի եւ եւ համար։

Ուղեւորաց համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամեն շոգենաւու մէջ կայ կին ծառայող մը

Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակալութ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ Թիւ 1 Քիւչիւք Հալի փաշա խանին Ղալա

511

ՈՒԷՆՆԱՐՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Բոքէյէ գծին կանոնաւորապէս բանող

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւազէկի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՆԻՌԹԻ ՐԸՊՊՈՒԼ Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ Մուհանէ փողոց, Թիւ 14

514

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրփուլ և Միջերկրական գծին բանող

շոգենաւք

Անուանք	Թօնիլ	Անուանք	Թօնիլ
Քառնաքօ	4200	Աֆրիգա	3000
Ֆէրօ	4000	Օբօյրիօ	3000
Օսմանլի	4000	Ներթիս	3000
Սեսօստրիս	3250	Բերսա	3000
Թիպօր	3250	Լօգիա	800
Մակէտօն	3250	Օլինտա	800
Մարիօթիս	3250	Սէուիլ	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԸԼ և ԸՆԿ. Ուիթըլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ 31, Ճէյմս Սդրիթ, Լիվըրբուլ

515

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Րու դէ Ռիվիէռ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնիլ	Անուանք	Թօնիլ
Ալպանօ	2,000	Լէոնարդօ	4,500
Ամձլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարատոն	2,500
Գասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Գօրօմիկօ	2,200	Նէրօ	2,000
Գրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիլէօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօտօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիգօ	2,800
Էրատօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Տրադօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կինդանօ	2,200	Սաֆֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրոտօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հանքօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թինկէր	1,300
Հիւմպերգ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճինօ	2,300	Քանդօ	3,600
Քելբօ	2,000	Եէտտօ	1600
Քօքօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	[illegible]

Թօլէտօ շոգենաւը, նաւապետ Մօնռօ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն ատտ կ'սպասուի ամսոյս 21 ին։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՅԼԸՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ. Գործակալք Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

514

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱՉ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՊԻՒՏԱՐԷՍԹԻ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	10,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Իօժէն Բարաքոր
» Լոգոր գործակալ. Մ. Նազարէթ Եազըճեան

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անունով ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իր նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կենօքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արդոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան չահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր առաւելութեան որ մէն մի տարի Պիւտաբէշթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող Թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։

Ամեն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Օրինակ.—30 տարու անձ մը տարին մի անգամ 4 ½ ոսկի տալով 200 անգլիական ոսկիի ապագայ մը պատրաստած կըլլայ իւր ընտանեաց Ելն. Ելն։

Փափաքողք ազատ են ընկերութեանս պատուաւորութեան և հաստատութեան մասին տեղեկութիւն ստանալ Եւրոպայի մեծ դրամատուններէն։

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

Գնումն և վաճառումն ամեն տեսակ արժէթղթոց — ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿ — Գանձումն ամեն տեսակ կտրօններու

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ

Կեդրոնատեղի 116, հրապարակ Լաֆայէթ, Բարիզ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ

Կանխիկ և «ապառիկ» վաճառումն ֆրանսական բաժնեւոր պարտաթղթոց—Վիճակաւոր Բաղդ 3 % փոխառութիւն 1868 ի, 69 ի, 71 ի, 75 ի, 76 ի (4 %), Գաւառի Ֆօնսիէ ըր Փաւանս 1853 (3 %) Գոմիւնալ 1860, 79, 80, Ֆօնսիէռ 1877, 79, Պանք իփօթէգէռ 1880, Վիլ տը Լիոն 1880, Լիլ 1860, Ամիէն 881, ¼ Վիլըը Բառի 1871, ⅕ Գոմիւնալ 1860, ⅒ Ֆօնսիէռ 1883 ևն. ևն։

Վիճակահանութիւնք տեղի կ'ունենան ամեն ամիս և գլխաւոր բաժիններն են 5,000, 10,000, 20,000, 30,000, 40,000, 50,000, 100,000 և 200,000 ֆրանք։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿՆ կը վաճառէ այս ամեն արժէթուղթերն ի փոխարէն ամսական 5, 10 և 20 ֆրանքի։ Գնողն «անմիջապէս կ'ստանայ իւր պարտաթղթոց թիւերն» և իրաւունք կ'ունենայ թէ՛ վիճակահանութեանց և թէ՛ տոկոսի կտրօններուն, երբ թէ ամբողջովին վճարած լինէր գումարը։ Ամսական ստացագրերը կը ներկայացուին գնողաց ցոյց տուած բնակարանը։

Ստորագրելու համար, դիմել առ Ս. ՊԱՏՈՒԼԼԱՀ ՆԱՍԻ ԷՖ., ընդհանուր ներկայացուցիչ բովանդակ Թուրքիոյ համար, Գրասենեակք Թիւ 4, Պաղչէ-Գաբու, Կ. Պոլիս։

Գործակալութեանց և ստորագրութեանց խնդիրք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներէ ղրկուելու են նմանապէս առ Ա. Նասի էֆէնտի։

Գործակատարք
- Պ. Յ. Գ. Քէչէճեան, Բերիչ
- Պ. Ա. Քէրէստէճեան, Իզմիրու-Գործակատար
- Պ. Յովհէֆ Պ. Գալըճեան, ի Պրուսա
- Պ. Մէթօտ Մօրտօճեան, ի Զմիւռ և շրջակայքը
- Պ. Ն. Կօստէն, ի Սէլանիկ
- Պ. Ն-Ն Անժէլ, ի Դամասկոս Սուրիոյ համար
- Պ. Յովհաննէս Նահապետեան, ի Կէլիպոլու

PAPIER FAYARD ET BLAYN

ՎԱԹՍՈՒՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ կը հաստատէ անոր գերազանցութիւնը՝ բժշկելու համար Ցօդացաւերը, Վէրքերը, Այրուածները, Հարբուխները Կոշտերը և այլն։ Գինն է 1 ֆրանք. կը գտնուի ամեն Դեղավաճառաց քով։ Դիմել առ Բարիզ, Սէն-Մէռի փողոց, Թիւ 30։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱԹ ՏԸ ՇՕ

VIANDE QUINA PHOSPHATES

Ամենազգու կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, Կանայք, տկարակազմ Տղայներն և ամեն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկանանց և Ջղային ու Ոսկրային դրութեանց կազմութեան և Ջարգացման յոյժ անհրաժեշտ Նիւթերով։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազդու գեղերու միացութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, եւայլն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժհատութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չարաչուք կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ, Պուրպոն փողոց, 14—ԼԻՈՆ

Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղին է ընդհանուր Մթերանոցն Ալէքքսանտրի դեղարան Տէյլա-Սուլտան մեծ փողոց 169։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1887 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1 ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 28

Վոսփորէն իջնող շոգենաւներ

2 — Ենիմ. Մեզ. Պէյլիւք. Թար. Ենիքէ. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ.
2 — Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.
2 — Վանիք. Չէնկել. Պէյլէր. Գուզկ. Գապալթ.
2 — Պէյգ. Բաշալ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկել. Պէյ. Գուզ.
2 45 Գավագներ Մեզարպ. Պէյլիւք. Թար. Պէյգ. Բաշալ. Գանլը. Ա. Հիսար Գանտ. Վանի. Չէնկելք. Պէյլէր. Գուզկ. Պէշիքթաշ
3 — Ենիմ. Մեզ. Պէյ. Թար. Ենիքէ. Ստէնիա Պոյաճ. Ր. Հիս. Պէպէք Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ.
4 30 Պէյ. Թար. Պէյգ. Բաշալ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ.
4 30 Ենիմ. Մեզ. Պէյլիւք. Թար. Ենիքէ. Ստէն. Միրկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.
5 45 Ենիմ. Մեզարպ. Պէյլիւք. Թարապ. Ենիքէ. Ստէնիա Միրկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.
7 — Ենիմ. Մեզարպ, Պէյլիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշալ. Ենիքէ. Միրկ. Գանլըճ. Ր. Ա. Հիսար Գանտլ. Արնավ. Չէնկել. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ.
7 45 Ա. Գավ. Ենիմ. Մեզարպ. Պէյլիւքտէրէ Թարապ. Ենիքէ. Ստէն. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիք.
8 45 Պէյ. Թար. Պէյգօզ Բաշալ. Ր. Բ. Մոհ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ.
9 — Ենիմ. Մեզ. Պէօյ. Թար. Ենիքէ. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.
10 — Ենիմ. Մեզ. Պէօյ. Թար. Ենիքէ. Ստէնիա Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.

Կամուրջէն ելնող շոգենաւներ

3 45 Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյաճ. Ստէն. Ենիքէ. Թարապ. Պէյլիւք. Մեզարպ. Ենիմ.
3 30 Գապալթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյ. Չէնկելք. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիքէ. Բաշալ. Պէյգ. Թալապ. Պէյլիւք. Մեզարպ. Ենիմ.
4 — Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկել. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Ր. Բ. Մոհ. Բաշալ. Պէյգ. Պէյ.
4 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Ենիքէ. Թար. Պէյլիւք. Մեզ. Ենիմահալլէ.
5 30 Գապ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Ենիքէ. Պէյգ. Թարապ. Պէյ. Մեզարպ. Ենիմ. Ր. և Ա. Գավագ.
6 45 Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկել. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսր. Գանլըճ. Միրկ. Ենիքէ. Թարապ. Պէյլիւք.
8 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Են. Թար. Պէյ. Մեզ. Ենիմ.
9 30 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Ենիքէ. Թար. Պէյ. Մեզ. Ենիմ.
10 — Գապ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վան. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաշալ. Պէյգ. Թար. Մեզ. Ր. և Ա. Գավագ.
10 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյաճ. Ստէն. Ենիքէ. Թարապ. Պէյլիւք. Մեզարպ. Ենիմ.
11 — Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկէօն Ենիքէ. Թարապ. Պէօյլիւք. Մեզարպ. Ենիմ.
11 — Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկել. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաշալ. Պէյգ.
11 30 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Վ
12 — Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ.